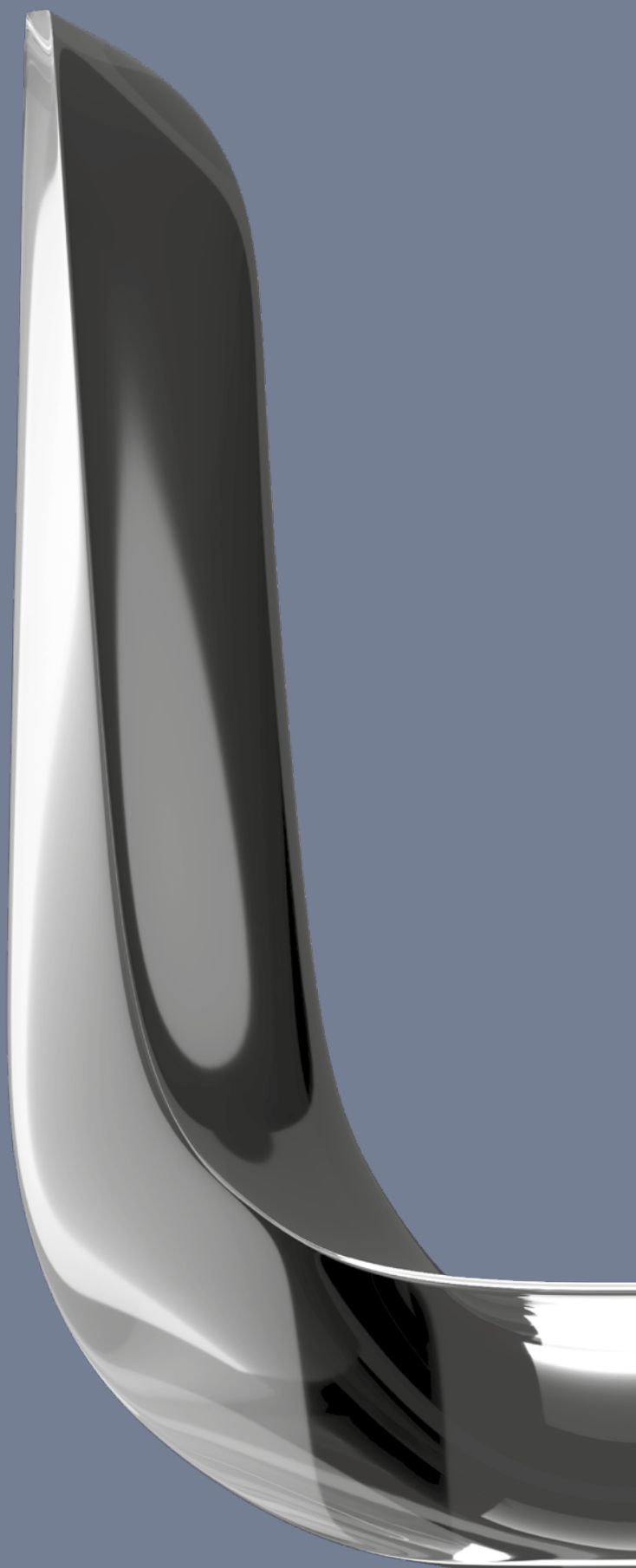

Путівник Зброяра

покроковий план постачання
озброєння та військової техніки

Путівник Зброяра

покроковий план постачання
озброєння та військової техніки

UKRSPEC
SYSTEMS

IFRDM
Innovative Tech
Company

ROBONEERS

Skyeton

AeroDrone

DEVIRO

ATHLON-AVIA

WARBIRDS

VENATOR
TECHNOLOGIES

REACTIVE DRONE

QUANTUM
SYSTEMS

Airlogix

HIMERA

sine.engineering

OKO
KAMERA

VURIY
drone workshop

BIRDS
OF FURY

DRONE REFUGE

FULESS

HEO TEK

OMNITECH
DEFENSE

LFTX

КРИЛАТИ
drone workshop

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ
БЕЗПІЛІТНИХ СИСТЕМ

AERO
BAVO
VNA

Fire Point

DEFENCE
FORT

INFOZAHYST

PG Robotics

The Fourth Law

TF

MADE IN
UKRAINE
DRONES

BOEING

DRONE REFUGE

NORDA
DYNAMICS

spaceray

TOLOKA

BLACKBIRD

L7
SIMULATORS

CELEBRA
WINNERS FIGHT

BUNTAR
AEROSPACE

EDRONE

SKYLAB

SKYFALL

U-FORCE
PROFESSIONAL SUPPORT FOR THE DEFENSE

DevDroid

BUNTAR
AEROSPACE

**Цей проєкт реалізований
за підтримки провідних
українських виробників
новітньої військової
техніки, які посилюють
українську армію
технологічними
рішеннями, починаючи
з 2014 року.**

Де це написано?

Кожна компанія-початківець сектору ОПК, коли стикалася із бюрократичними процедурами, що пов'язані з легалізацією техніки, процесом контракування або іншим пов'язаним процесом у сфері ОВТ ставила собі запитання «а де це написано?». Саме тому ми побачили потребу в створенні своєрідної дорожньої карти для усіх гравців ринку новітньої військової техніки.

«Путівник зброяра» від команди Технологічних Сил України — відповідь на ваше запитання «де це написано?»

де це ?
написано

Команда Технологічних Сил України:

Вадим Юник,
президент

Катерина Михалко,
виконавча директорка

Алла Ананченко,
юристка, авторка «Путівника
зброяра»

Людмила Редутова,
юристка, авторка «Путівника
зброяра»

Анна Зарудна,
керівниця напряму взаємодії з
владою

Катерина Куницька,
керівниця напряму комунікацій

Олена Ющенко,
комунікаційниця

Лілія Слободян,
керівниця міжнародного напряму

Катерина Михалко,
виконавча директорка
Технологічних Сил України

На початку великої війни найбільші українські виробники дронів разом заснували Технологічні Сили України (ТСУ). Перед новоствореним об'єднанням стояла амбітна мета – сформувати єдиний голос індустрії ОПК, заради кращого забезпечення захисників держави новітніми зразками озброєння.

Сьогодні членами ТСУ є як провідні міжнародні оборонні корпорації, досвідчені локальні приватні підприємства з 10-ти літнім досвідом, так і команди-початківці. Усіх їх об'єднує любов до України і тяжка праця із забезпечення нашої обороноздатності. Для того, аби зробити їхній шлях та взаємодію з державою простішими, ми створили цей путівник.

Команда ТСУ, опираючись на досвід провідних виробників галузі ОПК, напрацювала «Путівник зброяра». Це — покроковий план постачання озброєння та військової техніки та

відповіді на питання, які виникають на шляху легалізації військової техніки.

Чому варто прочитати «Путівник зброяра»? У ньому кожен виробник — як початківець, так і досвідчений — знайде зрозумілу та послідовну інструкцію легалізації й контрахтування військової техніки з детальним описом повного життєвого циклу військової техніки.

Наша мета — надати візуалізацію всього операційного процесу: від розробки технології до виконання контракту та обслуговування техніки на фронті. У путівнику також пояснюються різні шляхи укладання контрактів, їхні переваги та особливості.

«Путівник зброяра» — це прагнення Технологічних Сил України поділитися експертизою та досвідом для розвитку українського ринку озброєння та екосистеми приватних виробників.

Зміст

1. Єдиний голос індустрії
2. Спойлер: хто є хто?
3. Перші кроки або Повний життєвий цикл військової техніки
4. Наступний крок — траєкторії постачання: держава та волонтери
5. Рухаємось далі або Вихід на ринок
6. Регуляторний екватор: контракування
7. Дійти до фіналу або Виконання контракту
8. Постачання боєприпасів
9. Прийняття на озброєння
10. Як почати постачати озброєння до країн-членів НАТО

Єдиний голос індустрії

1.

де це?
написано

Об'єднання заради безпеки та оборони майбутнього

«Технологічні Сили України» («ТСУ») об'єднують провідних українських виробників новітніх військових технологій, що успішно постачають свою техніку Силам безпеки та оборони України вже понад 10 років. Компанії-засновниці ТСУ є основними гравцями на великому ринку виробництва та постачання новітньої військової техніки та володіють унікальним досвідом. Підприємства-члени ТСУ посилюють українську армію технологічними рішеннями з 2014 року. Десятки тисяч наших зразків озброєння допомагають наблизити перемогу України на фронті. ТСУ формує єдиний потужний голос індустрії, аби оборонні підприємства локалізувалися в Україні, а високі технології якомога швидше потрапляли на лінію фронту. Наша місія — формування суто українських відповідей на воєнні загрози майбутнього заради збереження життів людей та нашої державності.

Зусилля ТСУ спрямовані на розвиток українського ОПК та екосистеми приватних виробників, вдосконалення регулювання індустрії, прозорий діалог з державними органами влади та ключовими стейкхолдерами, та якісний вплив на формування стандартів галузі.

У своїй роботі команда ТСУ та виробники-члени об'єднання спираються на такі цінності:

Чисте небо. Ні схемам, корупції та відкатам. Підприємства-члени об'єднання сповідують прозорість й доброчесність і у співпраці користуються лише законними інструментами.

Любов до свого. Ми амбітно віримо в Україну і бачимо її країною наших дітей, тому будуємо підприємства та об'єднання на патріотичних засадах.

Відповідальна зухвалість. Дивимося в очі викликам, не називаємо чорне білим. У відвертому діалозі виражено ухвалюємо рішення, й згодом рішуче діємо в інтересах України.

Екосистема взаємодії. Шляхом системної взаємодії різноманітних гравців індустрії разом досягаємо результату, що є недосяжним для кожного окремо.

Технологічні Сили України сфокусовані на досягненні ключових цілей:

Воювати роботами, проте не людьми. На шляху до перемоги прагнемо зберегти життя та здоров'я якомога більшої кількості українців за допомогою технологій.

Ефективно забезпечувати захисників.

Життєво важливо, аби технології швидко потрапляли на фронт, тому в процесі виробництва та постачання новітнього озброєння військовим не має виникати «регуляторних перешкод».

Будувати суб'єктну обороноздатність.

Посилюємо незалежність оборони України шляхом локалізації військових розробок та виробництв.

Інтегрувати український ринок у світовий.

Формуємо сталу та прогнозовану ринкову економіку у сфері оборони країни, одночасно роблячи Україну ключовим гравцем на глобальній арені.

Спойлер:
хто є хто?

2.

де це?
написано

Спойлер: хто є хто?

Перш ніж пройти покроково кожним з етапів цієї дорожньої карти, розберімося, хто є хто. Для правильного сприйняття та розуміння інформації пояснюємо вжиті у довіднику значення:

1.
ОВТ
озброєння та військова техніка;	2.
ОПК
оборонно-промисловий комплекс;	3.
СБУ
Служба безпеки України;	4.
КМУ
Кабінет Міністрів України;	5.
ДССЗЗІ
Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації;
6.
ГУР МОУ
Головне управління розвідки Міністерства оборони України;	7.
ТТХ
тактико-технічні характеристики;	8.
ТУ
технічні умови;	9.
МОУ
Міністерство оборони України;	10.
ГШ ЗСУ
Генеральний штаб Збройних сил України;
11.
ДСТУ
державний стандарт України;	12.
ДОЗ
Державні оборонні закупівлі;	13.
БПЛА
безпілотні літальні апарати, дрони;	14.
Мінстратпром
Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості;	15.
ТТЗ
тактико-технічне завдання;
16.
ДВТП
департамент військово-технічної політики Міністерства оборони України;	17.
ДВТП РОВТ
департамент військово-технічної політики розвитку озброєння та військової техніки Міністерства оборони України;	18.
АОЗ
Державне підприємство Міністерства оборони України «Агенція оборонних закупівель»;	19.
РЕБ
радіоелектронна боротьба, тобто техніка, яка може «заглушувати» електромагнітним випромінюванням радіоелектронні вироби, засоби систем управління;	
20.
ДКР
дослідно-конструкторські роботи	21.
R&D
research and development;	22.
РКД
робоча конструкторська документація;	23.
EDA
European Defence Agency;	24.
BPS
Best Practices, подібні до стандартів, які були відібрані у групах експертів EDSTAR або проектних групах EDA;

25.

ГУЗСЖЦ ОВТ

Головне управління забезпечення супроводження життєвого циклу озброєння та військової техніки Міністерства оборони України;

26.

контрактування

дії, спрямовані на укладення контракту на закупівлю військової техніки від держзамовника у сфері оборони. Ці дії охоплюють перемовний процес та укладення контракту;

27.

легалізація

допуск до експлуатації військової техніки або постановку її на озброєння у війську, тобто процес, який передбачає тестування спеціальної техніки та отримання дозволу на її застосування військовими;

28.

державний замовник у сфері оборони

відомство, наділене певними повноваженнями та має право розпоряджатися державними коштами на закупівлю озброєння та військової техніки (наприклад, МОУ через ДП «АОЗ», Мінстратпром, ДССЗЗІ, СБУ, ГУР та інші);

29.

цільові програми

спеціальні програми, створені місцевими громадами та спрямовані на закупівлю готової військової техніки;

30.

ваучерні програми

Спеціально створені програми, спрямовані на інвестування розробок військової техніки за кошти місцевого бюджету, з безоплатною передачею певної кількості такої техніки визначеній військовій частині.

СТАНДАРТИ:

STANAG

стандарти НАТО - Standardization Agreement;

ISO

стандарти International Organization for Standardization;

MIL-STD

стандарти США military standard;

DEF STAN

стандарти Великобританії Defence Standards

EDSTAR

стандарти The European Defence Standards Reference System

Перші кроки або ПОВНИЙ ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

3.

де це ?
написано

ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

Ви плануєте пройти всі регуляторні процедури, щоб вийти на великий ринок постачання. Для цього вам потрібно зрозуміти повний життєвий цикл виробництва, який тісно пов'язаний з усіма регуляторними процедурами контрастування. Це допоможе вам оцінити ризики та ресурси й знати, яким буде очікуваний результат.

Для початку, розкажемо, що таке життєвий цикл військової техніки? Відповідно до Закону України «Про оборонні закупівлі» — це сукупність взаємопов'язаних етапів: від задуму їх створення до вилучення з обігу.

Що має зрозуміти виробник?

Виробник має зрозуміти повний життєвий цикл виробництва від моменту появи ідеї для створення військової техніки до її утилізації. Візуалізація повного життєвого циклу військової техніки.

Ідея.

Цей етап включає дослідження і обґрунтування розробки, написання технічної документації: ТУ, ТТХ, креслення, схеми, розрахунки тощо.

Розроблення прототипу.

Цей етап включає створення на основі досліджень та технічної документації матеріального зразка техніки, проведення випробувань на полігоні, механічних та кліматичних випробувань, усунення неточностей, та, рекомендовано, патентування виробу.

! Важливо: не нехтуйте патентуванням. Це краще зробити на початкових етапах, аби захистити свою інтелектуальну власність у майбутньому. Завершальним кроком на цьому етапі є затвердження відтестованої технічної документації: ТУ, ТТХ.

Легалізація.

Цей етап включає допуск до експлуатації військової техніки або постановку її на озброєння у війську. Йдеться про процес, який передбачає зовнішні випробування військової техніки та отримання дозволу на її застосування військовими.

Вихід на ринок.

Це дії, спрямовані на укладення контракту на закупівлю військової техніки від державного замовника у сфері оборони. Вони охоплюють перемовини процес та укладення контракту.

Виконання контракту.

Цей етап включає такі складові: підготовка виробництва для виготовлення конкретної партії, зокрема:

- технологічна підготовка та навчання персоналу підприємств до виробництва цього виробу;
- полігонні випробування техніки військовими;
- приймання та передача готової партії;
- зберігання і транспортування;
- навчання з експлуатації техніки;
- технічне обслуговування;
- ремонт виробу.

Підтримка

(технічне обслуговування і ремонт).

Під час експлуатації військової техніки, проводяться планові

та позапланові ремонтно-відновлювальні роботи. Їхня основна мета — збереження зразка у справному та боєздатному стані через відновлення його до норм, визначених у технічній документації відповідного зразка. Якщо військова техніка вже на етапі граничного періоду своєї експлуатації, обґрунтовується фінансова та технологічна доцільність її подальшого відновлення.

Вилучення (списання і утилізація).

Цей етап тісно пов'язаний із попереднім. За результатами оцінювання може бути ухвалене рішення про недоцільність відновлення зразка військової техніки. В такому випадку зразок має бути утилізований, з можливістю його використання у навчальних, не військових цілях.

Окремі етапи будуть детально розкриті в подальших розділах.

Безпекові рекомендації для компаній

Рекомендації щодо безпечної реєстрації компанії.

Реєстрація/перереєстрація виробництв під «необоронними» назвами (історія перереєстрації може бути доступна в історії компанії, в реєстраційних змінах). Різні місця реєстрації – юридичної адреси та фактичного розташування виробництва.

Рекомендації з безпекових питань при відборі та перевірці персоналу та контрагентів.

Крок 1.

Ознайомча бесіда. Перед тим, як запрошувати кандидата на співбесіду, варто провести з ним ознайомчу бесіду, попросити його пройти попереднє анкетування. Наприклад, проста анкета з запитаннями про телефони, акаунти в соціальних мережах, наявність родинних зв'язків на ТОТ України, останні прочитані книги, переглянуті фільми тощо (з метою визначення можливості подальшого вивчення кандидата).

Крок 2.

Поліграф. Перед оформленням кандидата в штат можна провести перевірку на поліграфі. Це дозволяє з досить високою ймовірністю отримати інформацію про різні інциденти в минулому (вживання наркотиків, участь у крадіжках, передача комерційної інформації стороннім особам), а також

встановити його мотивацію, достовірність наданих відомостей в анкеті. Якщо кандидат часто змінює місця роботи, краще скотактуватися з попередніми керівниками та з'ясувати, з якої причини він звільнився та отримати відгук про кандидата, його кваліфікаційний рівень.

Крок 3.

Співбесіда. Проводити співбесіди з кандидатами рекомендується в локаціях не пов'язаних безпосередньо з виробництвом військової техніки та озброєння.

Крок 3-1. Перевірка волонтерів. Для перевірки волонтерів, які запитують інформацію про військову техніку, можна брати відомості з відкритих джерел: YouControl, Опендатабот; подивитися соціальні сторінки людини чи фонду, уточнити з якими підрозділами співпрацюють для подальшої перевірки відомостей щодо доброчесності через військових.

Крок 3-2. Перевірка представників державних служб. Якщо до вас звертаються особи, які представляються співробітниками різних державних служб, особливо телефоном, запропонувати особисту зустріч, під час якої попросити показати посвідчення, записати прізвище, ім'я, номер посвідчення та у разі виникнення підозр щодо шахрайства зателефонувати до цієї служби, аби запитати, чи працює там цей співробітник.

Рекомендації щодо правил вибору локації компанії.

Крок 1.

На сайтах компанії не розміщувати відомості про оборонну продукцію, фотографії працівників.

Крок 2.

Під час надання інтерв'ю, реклами продукції не допускати демонстрації локацій, за якими можливо ідентифікувати місце виробництва, обмежити кількість показів працівників з метою уникнення їхньої ідентифікації через відкриті джерела (у т.ч. пошук за обличчям, зображенням).

Крок 3.

Виробництва у промислових районах частіше піддаються атакам ворога, на відміну від інших об'єктів. Тому рекомендовано не організовувати виробництво у промислових зонах.

Крок 4.

При організації виробництва не слід розташовувати всі підрозділи на одній локації, розмістіть їх в різних місцях.

Крок 5.

Робочі зустрічі з незнайомими партнерами доцільно проводити на інших локаціях, не пов'язаних з виробництвом (офіс, орендований конференц-зал тощо).

Наступний крок — траєкторії постачання: держава та волонтери

4.

де це?
написано

Траєкторії постачання: держава та волонтери

Ви створили техніку і тепер вам потрібно зрозуміти, як і кому ви можете її продати, в якій кількості і які існують ризики? Цей розділ описує легальні шляхи постачання щойно створеної техніки, порівнює їхні основні переваги та недоліки.

Що має зрозуміти виробник?

1. Які існують траєкторії постачання військової техніки?
2. Якою нормативною базою регулюється ринок постачання військової техніки?
3. Які є переваги, недоліки та ризики описаних шляхів постачання?

Які існують траєкторії постачання військової техніки?

Станом на сьогодні існує дві легальні можливості постачання військової техніки:

Державні замовники:

- прямі контракти з державним замовником у сфері оборони, тобто державні замовлення через прямі державні контракти на виробництво, а також на готову техніку зі складу;
- прямі контракти на постачання техніки через органи місцевого самоврядування, в цьому випадку створюються цільові програми на закупівлю ОВТ або здійснюються інвестиції через ваучерні програми;
- прямі контракти на постачання з військовими частинами та/або військовими формуваннями.

Приватні благодійники:

- постачання через благодійні фонди;

- постачання через приватних благодійників (фізичних та/або юридичних осіб), у тому числі й одноосібних волонтерів;

Кінцевим користувачем у всіх випадках є Сили безпеки та оборони України.

Хто може бути замовником військової техніки у виробника?

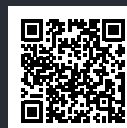
Ми вже знаємо, які є вектори постачання військової техніки. Тепер варто розібрати їх детально й зрозуміти, хто і як таку техніку може купити у приватного виробника.

Держава.

Уряд визначив Постановою КМУ № 363 «Питання оборонних закупівель», що основними гравцями від держави на ринку контракування для Збройних Сил України є 19 відомств:

- Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості головним органом у сфері планування оборонних закупівель;
- Міністерство оборони головним органом у сфері здійснення оборонних закупівель;
- Міністерство внутрішніх справ України;
- Міністерство економіки України;

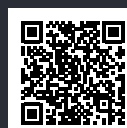
Для постачання державі:

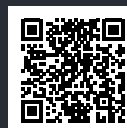
Постанова КМУ № 763 «Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боеприпасів до безпілотних систем та бойових частин безпілотних систем»

Закон України «Про оборонні закупівлі»

Постанова КМУ № 1275 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану»

Закон України «Про стандартизацію»

Для постачання благодійним фондам, а також військовим частинам:

Цивільний кодекс України

Постанова КМУ № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти»

Постанова КМУ № 159 «Про затвердження Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки»

Наказ Міністерства оборони України № 226 від 11.04.2024 «Про затвердження інструкції з планування оборонних закупівель товарів, робіт і послуг на постачання (розроблення, модернізацію, ремонт) озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боеприпасів, іншого військово-технічного майна і послуг в інтересах Збройних Сил України в умовах правового режиму воєнного стану»

Постанова КМУ № 345 «Про затвердження Порядку постачання товарів оборонного призначення під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення анти-терористичної операції»

- Міністерство юстиції України;
- Державна служба України з надзвичайних ситуацій;
- Служба безпеки України;
- Служба зовнішньої розвідки України;
- Державне космічне агентство України;
- Адміністрація Державної прикордонної служби;
- Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації;
- Головне управління розвідки Міністерства оборони;
- Управління державної охорони;
- Національне антикорупційне бюро України;
- Національна гвардія України;
- Національна поліція України;
- Державна спеціальна служба транспорту;
- Державне бюро розслідувань;
- Державна судова адміністрація;
- Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості.

Благодійні фонди та приватні благодійники.

Найпростіший, але найменш передбачуваний у закупівлях шлях — закупівлі військової техніки через благодійні фонди або за кошти приватних благодійників. Тобто, військові можуть звернутися напряду до благодійного фонду із запитом на закупівлю того чи іншого озброєння. Після цього благодійний фонд знайде постачальника, проведе фандрейзингову кампанію зі збору коштів та без регуляторних процесів для виробника й кінцевого користувача здійснить закупівлю необхідної техніки. Це дозволить задовольнити потреби військових й техніка швидше опиниться на фронті.

Військові частини та/або формування.

Такі закупівлі здійснюються через надання субвенцій з місцевих бюджетів військовим частинам напряду на підтримку сил оборони. Відтак військові частини за прямими контрактами можуть закуповувати готову техніку у виробників без тендерів та регуляторних обмежень. Також, з урахуванням внесених змін до Постанови КМУ № 1275 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану» (зі змінами від 20.12.2024), військові частини мають право здійснювати закупівлю кодифікованих безпілотних систем і засобів радіоелектронної боротьби ближньої дії без погодження з Генеральним штабом Збройних Сил, органами військового управління вищого рівня, у тому числі із службами постачання.

Для постачання місцевому самоврядуванню:

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Постанова КМУ № 1415 «Деякі питання підвищення обороноздатності держави на період воєнного стану в Україні»

Постанова КМУ № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування»

Переваги та недоліки закупівель серед усіх замовників

Держава	Місьцеве самоврядування	Благодійний фонд	Військова частина
Оперативність формування потреби			
Оперативно	Ситуативно	Ситуативно	Ситуативно
Чи потрібна легалізація техніки?			
Так	Так	Ні	Так
Передбачуваність замовлень			
Непередбачувано через щорічний перерозподіл коштів та обмеження одним бюджетним роком	Найнижча передбачуваність через обмежений бюджет та потребу у створенні державних цільових програм, щоб мати змогу легітимно проводити закупівлі через систему Prozorro	Ситуативно	В умовах війни техніка, яка вже використовувалася військовими матиме більш передбачувані замовлення аніж техніка, яка тільки вийшла на ринок. Проте ні той ні інший випадки не гарантують стабільних та передбачуваних замовлень
Обсяги замовлень			
Серійне виробництво (партія)	Нестабільні обсяги через непередбачуваність	Нестабільні обсяги через непередбачуваність	Нестабільні обсяги через непередбачуваність
Умови розрахунку			
Розрахунок проводиться через казначейський рахунок	Розрахунок проводиться через казначейський рахунок	Розрахунок проводиться через комерційний банківський рахунок	Розрахунок проводиться через казначейський рахунок
Передплата замовлень			
Переважає це не більше 70%, проте може бути й 100% передплата	Немає обмежень	Немає обмежень	Немає обмежень
Прибуток із замовлень			
Обмежений (до 25% виробничої собівартості для дронів, РЕБ та боеприпасів) не обмежений для іншої військової техніки за процедурою Постанови КМУ №1275	Не обмежений	Не обмежений	Не обмежений

Рухаємось далі або Вихід на ринок

5.

де це?
написано

Ви зрозуміли, що хочете постачати військову техніку державі

Тепер перед вами стоїть задача легалізувати свою техніку, щоб мати змогу її постачати. Ключовими стейкхолдерами цього етапу будуть: військові, які тестують вашу техніку та департамент військово-технічної політики Міноборони (ДВТП), який вашу техніку перевіряє на відповідність ТУ, ТТХ та допускає до експлуатації/ставить на озброєння.

Цей розділ описує, які існують шляхи легалізації військової техніки, чим вони регулюються та покрокова процедура проходження кожного з них.

Варто зауважити, що до 2015 року існувала лише процедура постановки на озброєння. Згодом з'явилася полегшена процедура — допуск до експлуатації.

Що має зрозуміти виробник?

1. Кому постачати свою техніку, зокрема який саме орган Сил безпеки та оборони України, щоб зрозуміти яким шляхом легалізації потрібно йти?
2. Яким законодавством регулюється обраний шлях постачання?
3. Як покроково легалізувати свою техніку?

В цьому розділі ми будемо говорити про допуск до експлуатації та постановку на озброєння.

Постановка на озброєння — це процес прийняття нового виду зброї або військової техніки на озброєння Збройних сил. Цей процес включає розробку, випробування, затвердження та офіційне прийняття на озброєння. Після цього військова техніка стає

частиною арсеналу військових сил і може використовуватися в бойових діях або для інших військових цілей.

Допуск до експлуатації — це дозвіл на використання або експлуатацію озброєння та військової техніки. Допуск до експлуатації видається після проходження всіх необхідних випробувань, перевірок та відповідності стандартам безпеки і якості. Це означає, що озброєння або військова техніка готові до використання за призначенням.

Як було колись і як зараз?

В цьому розділі ми будемо говорити про допуск до експлуатації та постановку на озброєння. Ще у 2022 році процедура допуску військової техніки до експлуатації тривала майже 1 рік, а вже зараз, у 2024 році, займає до 2 тижнів. Проте постановка на озброєння є такою ж довготривалою, як і була раніше.

Чек-ліст необхідних документів та де їх отримати

Виробник самостійно оформлює такий перелік документів:

1. Лист-опис з найменуванням, призначенням та ТТХ зразка ОВТ;
2. Програму та методики проведення випробувань зразка ОВТ;

3. Акт випробувань зразка ОВТ із протоколами про підтвердження кожної заявленої характеристики;
4. Проект Технічних умов на зразок ОВТ;
5. Опис наявного комплексу робочої конструкторської документації.

Виробник обов'язково має залишити свої контактні дані. Зокрема, адресу електронної пошти.

Чому потрібні ДСТУ?

ДСТУ покликані встановити рамки для виготовлення якісної продукції. Вони уніфікують процеси для усіх учасників ринку. ДСТУ також захищають права споживачів, забезпечуючи відповідність продукції заявленим характеристикам.

Зразки усіх необхідних документів можна знайти на офіційному вебсайті МОУ

Тут ви можете знайти всю необхідну інформацію для швидкого проходження кодифікації вашої продукції

Що відбувається, якщо змінюється ТТХ виробів, вже допущених до експлуатації?

Якщо змінилися чи модифікувалися тактико-технічні характеристики виробу, вже допущеного до експлуатації, варто звернутися до ДВТП та надати:

- ТУ зі змінами в частині, яка змінилася,
- ТТХ зі змінами в частині, яка змінилася,
- програму та методику випробувань з урахуванням змін, які вплинули на зразок.

Потреба: як і ким вона формується?

Регламент роботи ГШ є закритим та непублічним, але ця процедура регулюється внутрішніми нормативними актами державного замовника у сфері оборони. Отже, потреба – це підстава для держави купувати ОБТ, але це не є гарантією того, що таку ОБТ держава закуповуватиме.

Шляхи легалізації військової техніки та яка між ними різниця

1. Через процедуру допуску до експлуатації: Постанова КМУ № 345, Інструкція про порядок прийняття на озброєння (постачання) Збройних Сил України зразків озброєння та військової техніки, які розроблені (модернізовані) підприємствами України в ініціативному порядку;
2. Через процедуру кодифікації: Постанова КМУ № 1275.
3. Окремий та найбільш складний шлях – прийняття на озброєння зразків ОБТ. Про нього детально описано в окремому розділі Путівника.

4. Слід також зазначити, що постановою КМУ №176 від 12.02.2025 внесено зміни до Порядку здійснення закупівлі безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня вітчизняного виробництва та їх складових частин, затвердженого постановою КМУ №1275 від 11.11.2022, які передбачають можливість постачання військовим частинам БПЛА та РЕБ ближньої дії без кодифікації. Однак, це не стосується централізованих закупівель службами державного замовника (АОЗ, ДССЗЗІ) для яких кодифікація чи прийняття на озброєння є обов'язковими атрибутами.

ДСТУ можна придбати на двох поширених ресурсах:

Сервіс онлайн документів
«Будстандарт»

Сервіс ДП «УКРМЕТР-
ТЕСТСТАНДАРТ»

Відмінність шляхів легалізації техніки

Допуск до експлуатації

(за Постановою КМУ №345 інша військова техніка)

Кодифікація

(за Постановою КМУ № 1275 по БПЛА та РЕБ)

Необхідна документація	
1. Лист-опис з найменуванням, призначенням та ТТХ зразка ОВТ; 2. Програму та методики проведення випробувань зразка ОВТ; 3. Акт випробувань зразка ОВТ із протоколами про підтвердження кожної заявленої характеристики; 4. Проект Технічних умов на зразок ОВТ; 5. Опис наявного комплекту робочої конструкторської документації.	1. Лист-опис з найменуванням, призначенням та ТТХ зразка ОВТ; 2. Програму та методики проведення випробувань зразка ОВТ; 3. Акт випробувань зразка ОВТ із протоколами про підтвердження кожної заявленої характеристики; 4. Проект Технічних умов на зразок ОВТ; 5. Опис наявного комплекту робочої конструкторської документації.
Етапність	

Етап 1. Написання технічної документації (ТУ, ТТХ, програми та методики випробувань)

Етап 2. Підготовчий етап до проведення попередніх, заводських випробувань. Передбачає збір пакета таких документів:

1.

наказ про призначення представників до складу комісії з проведення випробувань та осіб, допущених до місця проведення випробувань
2.

ТТХ;
3.

комплект робочої конструкторської документації
4.

проект ТУ
5.

паспорт (формуляр, етикетка)

Етап 3. Проведення попередніх, заводських випробувань (оціночний етап, полігонні випробування, механічні і кліматичні випробування).

Етап 4. Складання протоколів та акту про проведення попередніх випробувань.

Етап 5. Комунікація з Міноборони (ДВТП). Підготувати лист на заступника Міноборони про розгляд ТТХ та можливість допуску до експлуатації або податися через сайт МОУ (до жовтня 2024 року заявки приймалися через сайт USF).

Етап 6. Проведення комісії Міноборони з перевірки достатності проведених розробником випробувань для підтвердження заявлених ТТХ. За результатами цієї перевірки складається акт.

Етап 7. Комісія з кодифікації БПЛА. Комісія розглядає ТУ та інші документи надані виробником та оцінює достатність наданої інформації.

Етап 1. Розробка ТТХ.

Етап 2. Розробка ТУ та реєстрація їх в Мінекономіки.

Етап 3. Реєстрація на платформі МОУ.

Етап 4. Подача листа з ТТХ, коротким описом та комплектністю БПАК до МОУ (через платформу МОУ) з проханням пройти кодифікацію за процедурою передбаченою Постановою № 256.

Етап 5. Спільні відомчі випробування. МОУ відправляє запит на військових до ЦУБС, ЦУБС інформує військових. Військові приймають рішення про проведення випробувань.

Етап 6. Проведення випробувань. Після успішного проведення випробувань, командування підписує акт спільних відомчих випробувань.

Етап 7. Кодифікація. Командування ініціює кодифікацію БПАК на підставі акту спільних відомчих випробувань.

Сайт Міністерства оборони України

Ukrainian Startup Fund

Етап 8. Підготовка ТУ для реєстрації Міноборони. Коли виробник отримав рекомендацію щодо кодифікації, ТУ передаються на реєстрацію в Міноборони.

Часові рамки

Загальна тривалість близько 3 місяців.

Загальна тривалість близько 2 тижнів.

Обмеження: легалізується на період воєнного стану/ легалізується назавжди/ легалізується на визначений термін

Легалізується на період воєнного стану.

легалізується на період воєнного стану.

Додаткові рекомендації для компаній

Бронювання.

Для того, щоб забронювати своїх працівників компанія повинна здійснити ряд юридично значущих дій:

Отримати статус критично важливого підприємства;

1. Отримати статус критично важливого підприємства;
2. Забронювати персонал засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – “Портал Дія”)

Отже, далі детально розкажемо про кожен з кроків.

Отримання статусу критично важливого підприємства.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 затверджено Критерії та порядок, за

якими визначаються підприємства критично важливі для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, а також критично важливі для забезпечення потреб Збройних Сил, інших військових формувань в особливий період (далі – Критерії та порядок).

Щоб отримати можливість бронювання персоналу, підприємства повинні відповідати щонайменше 3 із 8 визначених критеріїв, при цьому критерії № 5 та № 6 є обов’язковими:

Критерій №1 – сума сплачених податків за рік перевищує 1,5 млн. євро.

Критерій №2 – сума надходжень в іноземній валюті, крім кредитів і позик, за рік перевищує еквівалент 32 млн. євро.

Критерій №3 – підприємство має стратегічне значення для економіки і безпеки держави відповідно до

Переліку об’єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою КМУ від 04.03.2015 р. № 83.

Критерій №4 – підприємство має важливе значення для галузі національної економіки чи задоволення потреб територіальної громади. Отримання такого статусу здійснюється за Критеріями*, які визначаються відповідним міністерством за сферою управління чи галуззю національної економіки або ОДА з урахуванням потреб територіальної громади.

Критерій №5 – відсутність заборгованості зі сплати ЄСВ.

Критерій №6 – розмір середньої заробітної плати працівників на підприємстві (крім ДП, КП) за останній календарний місяць становить не нижче за розмір мінімальної заробітної плати по країні, помноженої на

коефіцієнт 2,5 (для 2025 року це 20 000 грн (= мін.з.п. 8000 грн*2,5)).

Критерій №7 – підприємство є резидентом Дія Сіті.

Крім того, змінами до Постанови КМУ № 76 визначено перелік критеріїв для визначення підприємств, установ та організацій, які є критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил, інших військових формувань в особливий період.

Визначення підприємства критично важливим для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період здійснюється відповідним міністерством за сферою управління чи галуззю національної економіки або ОДА з урахуванням потреб територіальної громади за результатами поданих документів, що підтверджують виконання вказаних критеріїв.

* У випадку із БПЛА, РЕБ органом, що визначає підприємство критично важливим є Мінстратегпром. При цьому для підтвердження виконання Критерію №4 Наказом Мінстратегпрому № 192 від 26.12.2024 (що замінив Наказ №27 від 23.02.2023) затверджено Критерії за якими здійснюється визначення Міністерством з питань стратегічних галузей промисловості України підприємств, установ і організацій у сфері оборонно-промислового комплексу, промисловості, авіалітакобудівній галузі та у сфері космічної діяльності такими, що мають важливе значення для національної економіки (далі – Критерії Мінстратегпрому).

Критерій № 8 – підприємство є постачальником електронних комунікаційних послуг з використанням мереж мобільного зв'язку, середньомісячний розмір чистого доходу якого за даними останньої фінансової звітності перевищує 200 млн. гривень або постачальником електронних комунікаційних послуг з використанням мереж фіксованого зв'язку, середньомісячний розмір чистого доходу якого за даними останньої фінансової звітності перевищує 20 млн. грн.

Залежно від виконання Критеріїв Мінстратегпрому підприємство умовно поділяються на такі, що:

1. Мають важливе значення для національної економіки у сфері оборонно-промислового комплексу – 100% військовозобов'язаних може бронюватися.
2. Мають важливе значення для національної економіки у сфері промисловості, літакобудівній галузі та у сфері космічної діяльності (відповідність щонайменше 3-м Критеріям Мінстратегпрому)

Для отримання такого статусу потрібне дотримання 3 із 6 Критеріїв Мінстратегпрому в п.3:

1. Перебування підприємства у процесі виконання державного контракту (договору), укладеного ним з державним замовником у сфері оборони.
2. Залучення підприємства на підставі договорів, зокрема ЗЕД, до виконання державного контракту (договору), укладеного з державним замовником у сфері оборони.
3. Включення підприємства до електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів).
4. Участь підприємства у реалізації завдань і заходів, передбачених державними цільовими програмами у авіабудівній галузі та у сфері космічної діяльності.
5. Участь підприємства у реалізації завдань і заходів, передбачених державними цільовими програмами реформування та розвитку ОПК.
6. Здійснення підприємством промислового виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, які використовуються підприємствами ОПК для виготовлення товарів оборонного призначення.

На сайті Мінстратегпрому є роз'яснення щодо документального підтвердження виконання Критеріїв.

Збір та подача документів на бронювання працівників

Бронювання через Дію

Постановою Кабінету Міністрів України від 22.11.2024 № 1332 внесено зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2023 № 76 відповідно до яких єдиним способом бронювання персоналу було визначено бронювання засобами порталу Дія (до цього існувало дві альтернативні процедури: за списками військовозобов'язаних працівників, які погоджувались Міноборони та відносно яких приймалось рішення (наказ) Мінекономіки та через портал Дія).

Для можливості бронювання через портал Дія відповідні державні органи, які визнавали підприємства критично важливими, повинні подати Мінекономіки відповідні відомості про підприємства для включення до Єдиного переліку органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій для бронювання військовозобов'язаних.

Після включення до Єдиного переліку на порталі Дія відповідне підприємство в автоматичному режимі отримує право на бронювання персоналу за списками (зазначається лише П.І.П. та РНОКПП).

Рекомендується перед початком бронювання замовити на порталі Дія відповідний витяг з Реєстру військовозобов'язаних, який дасть змогу отримати інформацію, зокрема, щодо:

- загальної кількості військовозобов'язаних працівників;
- загальної кількості заброньованих працівників;
- осіб, які з тих чи інших причин система не ідентифікує (не визначає) як працівників підприємства;

- осіб, які вважаються знятими з військового обліку або виключеними з військового обліку;
- причин неможливості бронювання;
- наявності чинного бронювання чи бронювання “за іншим підприємством” та ін.

Сформований заздалегідь список у форматі таблиці excel із переліком працівників завантажується на портал Дія та підписується КЕП керівника.

Список автоматично перевіряється шляхом звірки із Реєстром ПФУ та Реєстром військовозобов’язаних (Оберіг) та упродовж 72 годин результат бронювання надходить на ел. пошту керівника підприємства.

Одночасно із цим, всі дані в реєстрі Оберіг оновлюються, і в мобільному застосунку Резерв+ у кожного за-броньованого автоматично зазначається інформація про бронювання.

Переведення на спеціальний військовий облік в такому випадку здійснюється автоматично.

Імпорт товарів, необхідних для українських виробників ОВТ

Зовнішньоекономічний договір (договір ЗЕД)

Для здійснення імпорту товарів українські виробники ОВТ укладають відповідний договір ЗЕД у простій письмовій або електронній формі. Жодних інших особливостей цього договору законодавство не передбачає.

Розрахунки

Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 календарних днів, що передбачено Постановою Правління НБУ № 5 від 02.01.2019.

Однак, на час воєнного стану ці строки становлять 180 календарних днів та застосовуються до операцій, здійснених з 05 квітня 2022 року. Це обмеження не поширюється на договори сума яких не перевищує 400 тис грн. У разі порушення граничних строків розрахунків передбачено пеню у розмірі 0,3% суми неоплачених грошових коштів за договором (вартості наданого товару) за кожен день прострочення (загальний розмір нарахованої пені не може перевищувати суми неоплачених грошових коштів за договором (вартості наданого товару)).

Валютні обмеження

З початку воєнного стану Правлінням НБУ було прийнято постанову № 18 від 24.02.2022 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану», якою встановлювалися певні обмеження. Наразі в Україні відсутні валютні обмеження щодо розрахунків за договорами ЗЕД, які встановлювались на початок воєнного стану (крім строків розрахунків).

Ліцензія на імпорт

Ліцензування може бути двох видів:

1. Автоматичне (без встановлення квот); та

2. Неавтоматичне (встановлені квоти).

При цьому, існує декілька видів ліцензій, необхідність отримання яких залежить від товару, зокрема:

Ліцензія у сфері нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Видача такої ліцензії здійснюється Мінекономіки або ОДА і для її отримання подаються такі документи:

1. Заявка на одержання ліцензії на імпорт;
2. Лист-звернення щодо оформлення ліцензії з гарантією сплати державного збору за її видачу;
3. Копія свідоцтва про державну реєстрацію, завірена в установленому законодавством порядку;
4. Копія зовнішньоекономічного договору (контракту), усі додатки та специфікації до нього, завірені в установленому законодавством порядку;
5. Оригінал погодження відповідного уповноваженого органу виконавчої влади (у випадках, визначених Кабінетом Міністрів України).

Постановою КМУ від 27 грудня 2023 р. № 1402 затверджено переліки товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2024 рік. Такі постанови приймаються щорічно (як правило наприкінці року).

При цьому відповідно до Постанови КМУ №314 від 18 березня 2022 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» відсутня можливість отримання такої ліцензії на підставі подання декларації (тобто в спрощеному порядку).

Спеціальна ліцензія на імпорт товарів

Отримання такої ліцензії необхідне лише у разі імпорту товарів, щодо яких застосовуються спеціальні

заходи згідно з відповідними рішеннями Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі.

Дозвіл Державної служби експортного контролю України

До імпорту товарів військового призначення та подвійного використання застосовуються такі ж вимоги законодавства у сфері здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів, як і до експорту. Це, зокрема:

1. Необхідність реєстрації як суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів у ДСЕКУ;
2. Створення суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів системи внутрішньофірмового експортного контролю, яка атестується ДСЕКУ; видачу;
3. Отримання дозвільних документів від ДСЕКУ для імпорту товарів та
4. Подання звітності за результатами здійснення міжнародної передачі товару.

Поставка та розмитнення

Митний режим імпорту

Товари, які імпортуються в Україну, повинні пройти митний контроль. Для поміщення товарів у митний режим імпорту необхідно:

1. Подати митному органу, що здійснює випуск товарів, документи на товари;
2. Сплатити митні платежі, якими відповідно до законодавства обкладаються товари під час ввезення на митну територію України в режимі імпорту;
3. Виконати встановлені відповідно до закону вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Попереднє декларування

Для імпорту товарів військового призначення або подвійного використання необхідно підготувати загальну декларацію прибуття.

Ця декларація являє собою електронне повідомлення з набором відповідних даних, сформоване перевізником (або від його імені іншою особою) і направлене у вигляді електронного файлу митному органу.

Загальна декларація прибуття подається до митного органу, у зоні діяльності якого розташовано пункт пропуску, де товари вперше перетнуть митний кордон України, до прибуття таких товарів на митну територію України.

Подання такої декларації є обов'язковим у кожному випадку ввезення товарів на митну територію України, які здійснюються авіаційним, водним, автомобільним, залізничним транспортом.

Для подання загальної декларації прибуття діють строки, визначені статтею 194 2 МКУ.

Митне оформлення та подача митної декларації

Для оформлення товарів, що підлягають експортному контролю надання митної декларації є обов'язковим.

Митне оформлення розпочинається, коли декларант або митний брокер подає митну декларацію.

Декларація після оформлення її на митниці стає документом, що підтверджує право на розміщення товару або транспортних засобів в митний режим імпорту.

Звільнення від оподаткування митом

Частиною 8 статті 287 визначено складові, які звільняються від ввізного мита, якщо замовником такої продукції є державний замовник у сфері оборони.

Пунктом 9-27 Розділу XXI. визначено складові, які звільняються від вві-

зного мита до моменту припинення або скасування воєнного стану в Україні, якщо такі використовуються у виробництві безпілотних систем (БПЛА).

Звільнення від оподаткування ПДВ

Податковим кодексом України (пункт 32, підрозділ 2 розділ XX) визначено перелік товарів оборонного призначення та інших товарів, що використовуються Силами оборони України, операції з якими звільняються від ПДВ на період запровадження воєнного стану відповідно до законодавства.

Митні брокери

Питання митного оформлення, звільнення від митних платежів та ПДВ допомагають вирішувати митні брокери. Це, зазвичай, окремі особи, які діють як ФОП, та які за законодавством мають право надавати брокерські послуги. Вони заповнюватимуть митні документи, знаючи всі нюанси. Зокрема, за наявності підтверджувальних документів (наприклад, наказ Міністра-тегпрому про включення до Електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів)) зможуть правильно вказати про право на пільгу у митній декларації.

Особливості імпорту вибухових речовин та їх компонентів

Вибухові речовини та їхні компоненти містяться в списку товарів військового призначення під кодом ML8.a. вибухові речовини та їх суміші.

Порядок придбання та перевезення вибухових матеріалів регулюється Інструкцією затвердженою наказом МВС від 21.08.1998 року № 622. Зокрема, організаціям, які здійснюють вибухові роботи та виготовляють вибухові речовини потрібно отримати в органах (підрозділах) Національної поліції України Рішення про видачу дозволу на придбання

вибухових матеріалів.

Процедура імпорту вибухових матеріалів та речовин передбачає необхідність отримання в органах МВС ряду дозволів на придбання, перевезення та зберігання вибухових матеріалів.

На кожну із зазначених операцій потрібен окремий дозвіл із різним строком дії. Для цього заявник (імпортер, покупець, перевізник) подає відповідне клопотання та встановлений перелік документів.

Пільгове кредитування для оборонних підприємств

Постановою КМУ № 1288 від 05.11.2024 року «Деякі питання надання фінансової державної підтримки підприємствам, які визначені критично важливими для функціонування економіки в особливий період у сфері оборонно-промислового комплексу» передбачено пільгове кредитування для підприємств ОПК, визначених критично важливими для функціонування економіки в особливий період.

Кредитування надається за зниженою ставкою, наприклад, 5%, при цьому решта відсотків компенсується з державного бюджету. Загальний бюджет програми на 2024 рік становить 263,4 млн грн, а у 2025 році на програму доступних кредитів для підприємств оборонно-промислового комплексу передбачено вже 500 млн грн. Розмір кредиту може досягати до 100 мільйонів гривень на оборотний капітал строком до 3 років, або до 500 мільйонів гривень на інвестиційні проекти строком до 5 років.

Кошти можна спрямувати на розробку, виробництво, ремонт та модернізацію, а також утилізацію ОВТ та спеціальної техніки, боеприпасів, їхніх складових та інших виробів військового призначення, що використовуються для потреб Сил оборони. Для отримання кредиту

Регуляторний екватор: контрактування

6.

де це?
написано

Ви на регуляторному екваторі!

Ваша техніка легалізована. Тепер вам залишилося потрапити в потребу і держава зможе закуповувати вашу техніку.

Для того, аби заявити про намір продажу техніки державі, виробнику варто зробити кілька кроків:

1. Подати комерційну пропозицію/ розрахунок ціни із додатками.

Агенція оборонних закупівель Міноборони збирає комерційні пропозиції всіх зразків ОБТ за формою на сайті. Для того, щоб її подати, варто заповнити форму пропозиції та завантажити запропонований перелік документів.

Перелік документів:

- установчі та фінансові документи; документ, що підтверджує права здійснювати міжнародні передачі товарів, робіт і послуг оборонного призначення (якщо в ланцюгу виробництва є імпорتنі комплектуючі);
- документ з інформацією про товар та про умови поставки і оплати, в тому числі реквізити Наказу про допуск до експлуатації/прийняття на озброєння (постачання), пріоритетність, ТУ на виробництво;
- документ із розрахунком ціни.

2. Отримати пропозицію про закупівлю Вашої техніки.

Якщо потреба та пріоритет у вашій техніці є, Агенція оборонних закупівель* сконтактує з виробником для укладання державного контракту.

*Агенція оборонних закупівель — це державне підприємство Міноборони, яке відповідає за закупівлю озброєння для Сил безпеки й оборони.

Які існують процедури контракування?

1. Контрактування для дронів та РЕБ (Постанова КМУ № 256),
2. Контрактування для інших ОБТ (Постанова КМУ № 1275).

Які існують державні замовники?

Наразі процедура контракування для ОБТ врегульована Постановою КМУ № 1275.

Слід зазначити, що до 2025 року процедура контракування дронів та РЕБ регулювалася Постановою КМУ № 256, однак враховуючи експериментальний (відповідно, і тимчасовий) характер цієї постанови, Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2024 року № 1450 було внесено зміни до Постанови № 1275, якими до порядку закупівлі ОБТ інтегрували безпілотні системи та РЕБ.

Покрокова процедура контракування за Постановою № 1275

Особливості

Крок 1.

Комерційна пропозиція. Для укладання контракту виробники повинні

надати Агенції оборонних закупівель комерційну пропозицію із зазначенням такої інформації:

1. Повне найменування, повна інформація про компанію, код згідно з УКТЗЕД, номенклатурний код НАТО (за наявності);
2. ТТХ або інші характеристики (за наявності);
3. Дані щодо технічного стану;
4. Повне найменування виробника, країна походження та знаходження, логістичний маршрут постачання (за наявності);
5. Умови постачання (строк, графік тощо);
6. Загальна вартість (ціна) та умови оплати.

Спойлер. Для Особливостей (закупівлі ОБТ) за Постановою № 1275 немає обмежень у відсотку передплати за державним контрактом. Також відсутні обмеження щодо рівня прибутку.

Агенція оборонних закупівель Міноборони

Подати комерційну пропозицію

Крок 2.**Перемовний процес.**

Найскладніша ланка під час процедури закупівлі, оскільки визначаються всі істотні умови контракту. Перемовний процес проводиться між службою державного замовника, наприклад АОЗ, та безпосередньо виробником ОВТ.

Крок 3.**Підписання державного контракту.**

Типового договору немає. Питання визначення умов договору – це поле для маневрів і державні замовники почасти визначають неринкові умови договору. Проте кожен закупівельний орган, наприклад, Агенція оборонних закупівель, має шаблони контрактів. У такому шаблоні договору зазначається інформація про:

- предмет закупівлі, а саме ОВТ;
- ціна контракту;
- порядок і умови проведення розрахунків;
- порядок та умови виготовлення, поставки та приймання товару;
- строки поставок;
- гарантійні зобов'язання;
- права, обов'язки та відповідальність сторін;
- порядок вирішення спорів;
- забезпечення конфіденційності та антикорупційні застереження;
- строк контракту та умови його припинення або розірвання;
- специфікацію товару.

Крок 4.**Передоплата на казначейський рахунок.**

Важливим етапом процесу контракування є казначейські розрахунки. На момент підписання державного контракту варто вже мати відкритий казначейський рахунок для отримання попередніх оплат на закупівлю комплектуючих для виготовлення ОВТ. Процедура відкриття казначейського рахунку регулюється [Наказом](#)

Мінфіну № 758 від 22.06.2012 «Про затвердження Порядку відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України».

Варто зауважити, що процес відкриття казначейського рахунку є тривалим, тому рекомендуємо виділити принаймні декілька тижнів для цього процесу.

Питання передоплати врегульовано в Постанові КМУ № 1070 від 04.12.2019 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти».

Кожна транзакція на ваш казначейський рахунок потребує погодження такої транзакції казначейством в ручному режимі. Це означає, що аби отримати кошти для їх використання потрібно витратити не мало часу.

Порядок**Крок 1.**

Подача документів. Для укладання контракту виробники повинні надати замовнику (тобто Агенції оборонних закупівель МОУ або представництву державного замовника ДССЗЗІ) розрахунок ціни та висновок експерта виданий спеціалізованою судово-експертною установою, яка відповідно до Закону України «Про судову експертизу» має право на виконання таких робіт, та/або суб'єктами оціночної діяльності (оцінювачами), уповноваженими на проведення оцінки та визначення вартості майна згідно із Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», який визначає можливу орієнтовну вартість БС/РЕБ. Також на вибір виробник надає один із таких документів:

1. Сертифікат відповідності стандартам або технічним умовам;
2. Документ, що підтверджує до-

пуск до експлуатації безпілотної системи;

3. Акт про проведення спільних відомчих випробувань із позитивним висновком. Контракт укладається на термін, який не перевищує період реалізації експериментального проекту, тобто до 28.03.2025 року.

Спойлер. ПДля Порядку закупівлі БС/РЕБ попередня оплата за держконтрактами може становити до 70% вартості БС/РЕБ на термін не більше 12 місяців. А прибуток виробника БС/РЕБ за державним замовленням не повинен перевищувати 25% виробничої собівартості товарів, робіт та послуг, при цьому до складу витрат не можуть включатися витрати, передбачені п. 6 Порядку, а саме:

1. Організаційних витрат, витрат на проведення річних зборів, представницьких витрат, витрат на участь у виставках;
2. Витрат на службові відрядження працівників апарату управління суб'єкта господарювання, безпосередньо не пов'язаних з виконанням державного контракту (договору) чи оперативним контролем за його виконанням;
3. Витрат на страхування майна, а також винагороди за послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо), які не є обов'язковими відповідно до законодавства або умов договорів;
4. Витрат від браку (крім технічно неминучого браку та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку);
5. Нестачі незавершеного виробництва, нестачі і витрат від псування матеріальних цінностей у цехах (якщо інше не передбачено договором);
6. Оплати простоїв;

Крок 2.**Перемовний процес.**

Найскладніша ланка під час процедури закупівлі, оскільки визначаються всі істотні умови контракту.

Перемовний процес проводиться між службою державного замовника, наприклад АОЗ, та безпосередньо виробником ОВТ.

Крок 3.

Підписання державного контракту. Типового договору немає і питання визначення умов договору — поле для маневрів і державні замовники, почасти, визначають неринкові умови договору. Проте кожен закупівельний орган має шаблони контрактів. У такому шаблоні договору зазначається інформація про:

- предмет закупівлі, а саме ОВТ;
- ціна контракту;
- порядок і умови проведення розрахунків;
- порядок та умови виготовлення, поставки та приймання товару;
- строки поставок;
- гарантійні зобов'язання;
- права, обов'язки та відповідальність сторін;
- порядок вирішення спорів;
- забезпечення конфіденційності та антикорупційні застереження;
- строк контракту та умови його припинення або розірвання;
- специфікацію товару.

Крок 4.

Передоплата на казначейський рахунок.

Важливим етапом процесу контрактівання є казначейські розрахунки. На момент підписання державного контракту варто вже мати відкритий казначейський рахунок для отримання попередніх оплат на закупівлю комплектуючих для виготовлення ОВТ. Процедура відкриття казначейського рахунку регулюється [Наказом Мінфіну № 758 від 22.06.2012 «Про затвердження Порядку відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України»](#).

Варто зауважити, що процес відкриття казначейського рахунку є тривалим, тому рекомендуємо відкрити принаймні декілька тижнів для цього процесу.

А питання передоплати врегульовано в [Постанові КМУ № 1070 від 04.12.2019 «Деякі питання здійснення розпорядниками \(одержувачами\) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти»](#).

Кожна транзакція на ваш казначейський рахунок потребує погодження такої транзакції казначейством в ручному режимі, а це означає, що аби отримати кошти для їх використання потрібно витратити не мало часу.

Апдейт щодо Постанови КМУ № 256.

2 липня 2024 року набрали чинності зміни до постанови КМУ № 256 в контрактівання. Коротко про нововведення:

1. Держава тепер може закуповувати БПЛА українського виробництва через закритий функціонал в «Prozorro»;
2. Сенситивна інформація про виконавців держконтрактів буде прихована;
3. Такі зміни ставлять усіх виробників у рівні та конкурентні умови.

Для компаній, які розпочинають процедуру контрактівання після набрання чинності змін до Постанови КМУ № 256, процедура контрактівання виглядатиме так:

Крок 1.

Оголошення на Prozorro.

Замовник, який хоче придбати дрон, виставляє на Prozorro оголошення-рамку з описом потрібного безпілота та з конкретним ТТХ.

Крок 2.

Заявка для участі у кваліфікаційному відборі.

У цій рамці зможуть зареєструвати-

ся продавці. Для цього їм потрібно долучити такий перелік документів:

1. Заявка;
2. Установчі та фінансові документи;
3. Документ, що підтверджує права здійснювати міжнародні передачі товарів, робіт і послуг оборонного призначення (якщо в ланцюгу виробництва є імпорتنі комплектуючі)
4. Документ з інформацією про товар та про умови поставки і оплати;
5. Документ із розрахунком ціни та висновок експерта Науково-дослідного інституту судових експертиз, який визначає можливу орієнтовну вартість безпілота;
6. Акт про проведення спільних відомчих випробувань із позитивним висновком.

Крок 3.

Переможець аукціону.

Протягом чотирьох днів з дати оприлюднення на Prozorro, електронній торговій системі закупівель, повідомлення про намір укласти державний контракт (договір) переможець аукціону повинен подати державному замовнику у сфері оборони відповідні документи. А саме — документ із розрахунком ціни та висновок експерта Науково-дослідного інституту судових експертиз, який визначає можливу орієнтовну вартість безпілота.

Крок 4.

Укладання державного контракту.

Ця процедура є аналогічною з процедурою до прийняття змін до Постанови КМУ № 256, яка набрала чинності 2 липня 2024 року.

Дійти до фіналу або Виконання контракту

7.

де це?
написано

Отже, ви вже маєте укладений державний контракт

Тепер потрібно зрозуміти, як його виконати? Давайте розберемо цей процес на кроки.

Крок 0.

Військова прийомка: що це і коли вона потрібна?

Так звана «військова прийомка» — це військове представництво державного замовника. Якщо не коротко, то військове представництво — це представництво держзамовника, яке контролює кожен процес на виробництві, який пов'язаний з виготовленням в рамках державних оборонних закупівель.

Коли ж потрібна військова прийомка? Тоді коли це передбачено процедурою закупівлі, як обов'язок (тобто за Постановою КМУ № 1275) для контролю виробництва. І як обов'язок для всіх, хто виготовляє техніку в рамках державних оборонних закупівель на кінцевому етапі приймально-здавальних робіт.

Крок 1.

Закупівля комплектуючих та цільове використання коштів.

Щоб запустити виробництво техніки, виробнику необхідно закупити комплектуючі. Важливо на цьому етапі звернути увагу на цільове використання бюджетних коштів.

Пам'ятайте: після закупівлі комплектуючих, потрібно отримати висновок від військового представництва, що закупівля комплектуючих здійснена без

порушень, а кошти витрачені за цільовим призначенням.

Для закупівлі комплектуючих за процедурою передбаченою Постановою № 256, наразі немає вимоги щодо присутності військового представництва. А, отже, уся відповідальність та контроль закупівлі комплектуючих лягає виключно на плечі виробника. Проте застереження щодо нецільового використання коштів присутні і в цій процедурі.

Крок 2.

Виробництво.

Отже, виробник успішно отримав аванс, закупив комплектуючі і може запускати виробництво. Військове представництво може здійснювати проміжні контролю перевірки якості.

Крок 3.

Перегляд умов контракту.

Важливо розуміти, коли можуть бути переглянуті умови державного контракту.

1. Якщо виробник виготовив менше, і є залишок коштів;
2. Якщо сума за одиницю збільшилася.

Крок 4.

Процедура логістики.

Умови логістики прописані у державному контракті, тому важливо звертати увагу на

умови логістики, прописані в контракті. Наприклад, виробництво знаходиться у Львові, а техніку потрібно доставити у Харків, тоді у вартість замовлення має бути включена й доставка такого товару.

Крок 5.

Навчання.

Аби мати змогу використовувати техніку, такою технікою потрібно навчити користуватися кінцевого користувача. Тому рекомендуємо враховувати у вартість ціни контракту витрати на навчання.

Крок 6.

Рекламація.

Важливий аспект: коли техніка передається від виробника до військових, надайте документально підтверджену гарантію якості військового представництву, переконайтеся, що передача техніки чітко зафіксована документально. Це допоможе виключити можливі зловживання. Рекламація проводиться за умови представницького звернення, з документальним підтвердженням несправностей/поломок та підтвердженням їхнього походження.

Постачання боєприпасів

8.

де це?
написано

Як постачати боєприпаси

Процедура виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів урегульована Постановою КМУ № 763 «Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів».

Ключовими стейкхолдерами в державі, які є учасниками процесів, пов'язаних із виробництвом, закупівлею та постачанням боєприпасів є: Міноборони, Мінстратегпром, МВС, Мінекономіки, Мін'юст, Держекспортконтроль, Держпраці.

Отже, щоб почати свій шлях, виробник повинен здійснити ряд послідовних кроків, про які йдеться нижче.

1. Легалізація діяльності.

Право на діяльність із виробництва боєприпасів, а також на закупівлю та виробництво вибухових речовин, матеріалів та інших компонентів для їх виробництва надається підприємствам, які відповідають одній з таких умов:

1. Протягом останнього року виконували державне замовлення на закупівлю, виробництво та постачання боєприпасів і вибухових речовин для оборонної сфери.
2. Є розробниками (виробниками, постачальниками) боєприпасів, в тому числі до безпілотних систем, які допущені до експлуатації або прийняті на озброєння.
3. Мають дозволи на зберігання вибухових матеріалів, видані відповідно до законодавства.
4. Використовують конверсовані

військові об'єкти для зберігання боєприпасів та вибухових матеріалів з дотриманням встановлених вимог.

5. Одержали свідоцтво на зберігання вибухових матеріалів військового призначення, видане Держпрацею відповідно до вимог цього порядку.
6. Подали декларацію до Мінстратегпрому для внесення до електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів, що надає право на участь в експериментальному проекті.

2. Дозвіл на придбання вибухових матеріалів.

Для отримання дозволу на придбання вибухових матеріалів уповноважений представник підприємства подає до відповідного органу Національної поліції такі документи:

1. Клопотання з метою звернення.
2. Копія документа про внесення підприємства до реєстру.
3. Копія договору на купівлю вибухових матеріалів для промислового використання з зазначенням, що вони будуть використовуватися для виробництва боєприпасів та бойових частин.
4. Платіжний документ з підтвердженням оплати за надання відповідної послуги.

Виробники, які не є виконавцями державних контрактів, можуть отримати разовий дозвіл на імпорт товарів, що містять вибухові речовини. Для цього:

1. Подається заява до Мінстратегпрому в паперовій або електронній формі із застосуванням КЕП для отримання листа-підтвердження;
2. Протягом 5 робочих днів Мінстратегпром перевіряє дані та надсилає лист-підтвердження або відмову заявнику та Держекспортконтролю;
3. Після отримання листа-підтвердження подаються документи до Держекспортконтролю для оформлення разового дозволу.

3. Вимоги до розміщення виробництва боєприпасів.

Власність або користування (оренда):

- Виробник повинен мати у власності або користуванні (оренді) об'єкти (будівлі, споруди, приміщення) для розміщення виробничих потужностей і облаштування складів (місць) зберігання вибухових матеріалів (боєприпасів та бойових частин).

Постанова КМУ № 770 від 6 травня 2000 р. «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів»

- Об'єкти повинні відповідати встановленим законодавством вимогам до таких об'єктів.

Розміщення на території складу зберігання вибухових матеріалів:

- Виробничі потужності повинні розміщуватися в окремій будівлі на території складу або в окремому приміщенні будівлі сховища вибухових матеріалів (боєприпасів та бойових частин).
- Приміщення для виробництва повинно бути відокремлене від приміщення для зберігання вибухових матеріалів капітальною стіною з неспалимих матеріалів або поштукатуреною з використанням неспалимих матеріалів чи пофарбованою неспалимою фарбою.

Альтернативні місця розміщення виробничих потужностей:

- Виробничі потужності також можуть бути розміщені в окремому приміщенні будівлі, що не є складом вибухових матеріалів.
- Приміщення для виробництва повинно бути окремим або відокремленим капітальною стіною з неспалимих матеріалів від приміщень, що не є виробничими.

Умови безпеки:

- Виробничі потужності повинні відповідати встановленим законодавством вимогам щодо безпеки об'єктів, на яких розміщуються вибухові матеріали.
- Виробничі потужності повинні забезпечуватися належними засобами пожежогасіння та іншими засобами безпеки відповідно до вимог законодавства.

4. Свідоцтво на зберігання вибухових матеріалів військового призначення.

Свідоцтво на зберігання вибухових матеріалів військового призначення видається на підставі дозволу

центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оборони, та дозволу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, відповідно до вимог, визначених законодавством.

5. Розроблення та виготовлення боєприпасів

5.1. Боєприпаси можуть бути розроблені і виготовлені:

- За замовленням держави, з тактико-технічним завданням, яке надається виробнику.
- Самостійно виробником, якщо він сам розробляє завдання і виготовляє зразок боєприпасу.
- За завданням, розробленим і узгодженим з державним замовником.

Якщо виробник хоче розробити боєприпаси за власні кошти, він узгоджує завдання з уповноваженим представником з Міністерства оборони, Збройних Сил, МВС та інших державних органів.

5.2. Вимоги до тактико-технічних завдань

Тактико-технічне завдання має включати:

- Призначення та тип боєприпасу.
- Конструктивні та технічні характеристики.
- Вимоги до бойової ефективності, живучості, безпеки, надійності та інших параметрів.

Боєприпаси мають мати не менше двох ступенів захисту, один з яких механічний. Механічний захист не потрібен для засобів ініціювання, але виробник може додавати інші захисні механізми за потреби.

5.3. Попередні випробування

Перед виготовленням боєприпасів проводяться попередні випробування, які можуть включати:

- Методики та програми, розроблені виробником і затверджені державним замовником.
- Фото- та відеофіксацію процесу випробувань.
- Протоколи та акти, які підтверджують результати випробувань.

Випробування повинні завершитись актом, який підписується виробником та представниками держзамовника.

5.4. Документація

Після випробувань виробник складає:

- Акт випробувань: містить інформацію про боєприпас, мету і результати випробувань.
- Технічні умови: описують характеристики, вимоги до матеріалів, безпеки, транспортування і зберігання.
- Інструкція по експлуатації: включає рекомендації з використання, транспортуванню та зберігання.

Виробник відповідає за точність і повноту інформації в усіх документах.

6. Кодифікація та допуск до експлуатації

Після успішних попередніх випробувань виробник надсилає до державного замовника технічні умови, протоколи та акт випробувань, довідку про безпеку зразка і проект програми для демонстраційних випробувань.

Держзамовник протягом 10 днів перевіряє всі надані документи, технічні умови, протоколи і акт попередніх випробувань, а також проект програми демонстраційних випробувань.

6.1. Випробування:

- Якщо технічні характеристики зразка відповідають вимогам, замовник погоджує програму і методику демонстраційних випробувань. Випробування проводяться протягом п'яти робочих днів за участю виробника та замовника.

2. Якщо характеристики зразка підтверджені, замовник протягом 10 днів проводить кодифікацію боєприпасів і видає наказ про допуск до експлуатації.

Важливо! Для боєприпасів до безпілотних систем цей наказ не видається, контроль за їхньою експлуатацією проводить відповідна служба замовника.

3. Якщо тактико-технічне завдання не було погоджене, замовник протягом 14 днів перевіряє документи і потреби у таких зразках.
4. Потім замовник приймає рішення про зацікавленість і інформує виробника протягом п'яти робочих днів.
5. Якщо замовник зацікавлений у зразку, він організовує демонстраційні випробування і видає наказ про допуск до експлуатації.
6. Якщо незацікавлений, надає виробнику детальне обґрунтування і технічні вимоги, які потрібно врахувати для повторного подання зразка.

Виробник може доопрацювати зразок відповідно до отриманих зауважень і знову подати його на розгляд.

7. Закупівля боєприпасів.

Державний замовник може закупити боєприпаси лише після присвоєння зразку національного номенклатурного номера.

7.1. Фінансування закупівель:

1. Бізнеси та благодійні організації можуть фінансувати закупівлю боєприпасів за запитами військових формувань, які діють за законами України. Приймання боєприпасів відбувається безпосередньо представниками військових формувань на основі документів про оплату.

7.2. Правила закупівлі:

1. Закупівлі боєприпасів регулюються постановою Кабінету Міністрів України № 1275 від 11 листопада 2022 року, з урахуванням Особливостей Постанови КМУ № 763 від 21.07.2023 року.

7.3. Розрахунок ціни:

1. Під час переговорів щодо укладення державного контракту на виготовлення боєприпасів, виконавці повинні надати розрахунок ціни. Прибуток може становити не більше 25% від виробничої собівартості.
2. У розрахунку ціни враховуються всі витрати, окрім організаційних, рекламних, витрат на страхування, збитків від браку тощо.

7.4. Коригування розрахунку:

1. Якщо термін постачання перевищує два місяці, виконавці повинні уточнити розрахунок ціни, зокрема розмір прибутку, і подати його замовнику за місяць до закінчення терміну постачання.
2. Остаточний розрахунок здійснюється після уточнення ціни. Відповідальність за точність розрахунків несе виконавець контракту.

7.5. Зміни в контракті:

1. Якщо прибуток перевищує встановлений ліміт, контракт може бути змінений для зменшення загальної вартості або для збільшення кількості постачання.
2. Якщо прибуток не перевищує ліміт, остаточні розрахунки здійснюються за умовами контракту.

8. Виконання контракту

8.1. Процедура приймання: державний замовник приймає боєприпаси та бойові частини відповідно до технічних умов, які визначаються правилами приймання.

8.2. Роль представництв: якщо створені представництва державних замовників, їх функції і завдання регулюються спеціальним порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 року № 1275.

8.3. Приймання без представництв:

1. Якщо у державного замовника немає представництв або договори не укладені, боєприпаси та бойові частини приймаються безпосередньо самим замовником.
2. Для приймання використовується сертифікат якості, який видає виробник на кожен товар. Цей сертифікат підтверджує, що боєприпаси відповідають заявленим параметрам, мають відповідну якість та безпеку, і це підтверджено випробуваннями.
3. Відповідальність за інформацію в сертифікаті несе виробник.

Алгоритм отримання таких дозволів на придбання, перевезення та зберігання вибухових матеріалів (далі - ВМ) детально описано в Довідці щодо алгоритму отримання суб'єктами господарювання дозволів на придбання, перевезення та зберігання вибухових матеріалів, розміщеній на порталі МВС України[1]. Також за посиланням на Довідку можна завантажити зразок клопотання.

Водночас на період дії воєнного стану Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову «Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів» від 21.07.2023 №763, якою затверджено Порядок реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів (далі - Порядок). Термін дії експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів - 2 роки з дня набрання чинності цією постановою (до 28.07.2025 року). Право на провадження діяльності з виробництва боєприпасів, а також на

закупівлю та виробництво вибухових речовин, матеріалів та/або інших компонентів для їх виробництва відповідно до Порядку надається суб'єктам господарювання, які відповідають одній із таких вимог:

1. Протягом останніх 12 місяців були виконавцями державного замовлення на закупівлю боєприпасів, вибухових речовин та/або їх компонентів;
2. Мають права розробника (виробника, постачальника) на допущені до експлуатації або прийняті на озброєння боєприпаси, боєприпаси до БПЛА;
3. Користуються відповідними місцями (експлуатують відповідні місця) зберігання ВМ, що належать суб'єктам господарювання, які мають дозвіл на зберігання ВМ;
4. Користуються конверсованими військовими об'єктами зберігання боєприпасів;
5. Одержали свідоцтво на зберігання (експлуатацію місць зберігання) ВМ військового призначення (боєприпасів та бойових частин), видане Держпраці.

Придбання вибухових матеріалів промислового призначення здійснюється на підставі дозволу. Для отримання дозволу на придбання вибухових матеріалів до відповідного органу (підрозділу) Національної поліції подаються такі документи:

1. Клопотання, в якому зазначається мета звернення;
2. Копія документа про внесення суб'єкта господарювання до реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів);
3. Копія договору купівлі ВМ промислового призначення, в якому зазначається, що закупівля ВМ промислового призначення здійснюється для виробництва боєприпасів та бойових частин

відповідно до Порядку;

4. Платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Порядок передбачає спрощений порядок отримання повноважень (реєстрації) та дозволу на імпорт від ДСЕК (див. пункт 8 Порядку). Включення до Реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) здійснюється на підставі декларації, поданої в порядку, встановленому Законом України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», з урахуванням положень постанови КМУ № 233 від 17.03.2021 року.

Декларація подається Мінстратегпрому в електронній формі з накладенням кваліфікованого ЕП. Програмні засоби реєстру забезпечують автоматизовану в режимі реального часу перевірку зазначених у декларації відомостей та у разі повної відповідності відомостей здійснюється автоматичне внесення відомостей про суб'єкта господарювання до реєстру. До запровадження зазначеної вище автоматизованої перевірки, Мінстратегпром перевіряє та вносить суб'єкта господарювання до системи впродовж 10 робочих днів з дня подачі декларації.

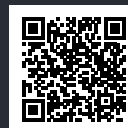
Для провадження діяльності з виробництва боєприпасів та бойових частин виробник повинен мати у власності або користуванні (оренді) об'єкти (будівлі, споруди, приміщення) для розміщення виробничих потужностей і облаштування складів (місць) зберігання ВМ, які відповідають встановленим вимогам.

Видача суб'єктам господарювання свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин) здійснюється Держпраці впродовж 5 робочих днів з дня огляду місць зберігання ВМ.

Важливо! Відповідно до пункту 7 ПКМУ № 763, суб'єкти господарювання, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва, виготовлення, реалізації (відпуску) та/або ввезення на територію України прекурсорів, включених до списку № 1 та списку № 2 таблиці IV Переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770, мають право здійснювати реалізацію (відпуск) таких речовин суб'єктам господарювання, які здійснюють виробництво боєприпасів, без необхідності наявності у останніх ліцензії на придбання або використання відповідних прекурсорів, за умови наявності наказу Мінстратегпрому про внесення такого суб'єкта до реєстру учасників експериментального проекту.

Суб'єкти господарювання, які здійснили закупівлю прекурсорів за цією процедурою, зобов'язані протягом 10 календарних днів з моменту придбання подати до Мінстратегпрому звіт про кількість і найменування придбаних прекурсорів, а також щоквартально, до 10 числа місяця, що настає за звітним кварталом, подавати інформацію щодо обсягів використаних прекурсорів, залишків на складах виробника та кількості виготовлених вибухових речовин.

Важливо! Постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2025 року № 459 з Порядку реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів було виключено Додаток 5, який містив зразок форми звіту щодо використання вибухових речовин, засобів їх ініціювання, виробів та пристроїв, що містять вибухові речовини, а також компонентів, необхідних для їх виробництва.

Постанова КМУ №459 від 18 квітня 2025 р. «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 р. № 763»

Отримання права на виробництво, придбання та імпорт ВМ відповідно до спрощеного порядку, визначеного експериментальним проектом

Етап

Внесення відомостей до електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) та набуття статусу виробника, а також права на виробництво, постачання боєприпасів, бойових частин та ВМ

Отримання свідоцтва на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), виданого Держпраці

Отримання дозволу на придбання ВМ промислового призначення (для провадження діяльності із купівлі ВМ)

- Отримання дозволу на право здійснення міжнародної передачі товарів (імпорту):
1. Проведення попередньої експертизи в галузі державного експортного контролю та отримання посвідчення про реєстрацію як суб'єктів здійснення міжнародних передач таких товарів разом з відповідними роз'ясненнями про особливості здійснення їх передач
 2. Отримання разового дозволу на право імпорту товарів, необхідних для виробництва боєприпасів та бойових частин

Документ дозвільного чи ін. характеру

Наказ Міністерства промислового господарства про внесення суб'єкта господарювання до реєстру

Свідоцтво на зберігання (експлуатацію місць зберігання) вибухових матеріалів військового призначення (боєприпасів та бойових частин), видане територіальним органом Держпраці

Дозвіл на придбання вибухових матеріалів

1. Посвідчення про реєстрацію як суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів
2. Разовий дозвіл на право імпорту товарів, необхідних для виробництва боєприпасів та бойових частин

Документи, що подаються для отримання документу дозвільного чи ін. характеру

Декларація про початок виробництва боєприпасів (п. 10 Порядку реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів)

Заява відповідно до форми, визначеної в Додатку 1 до Порядку реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів

Документи відповідно до абз.3 п. 7 Порядку реалізації експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів

1. Заява (абз. 3 п. 13 Положення про порядок проведення експертизи в галузі державного експортного контролю)
2. Документи, зазначені в абз.2 п.22 Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення

Норма законодавства

Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів» від 21.07.2023 №763

Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2021 р. № 233 «Про затвердження Порядку створення, функціонування та ведення електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів), внесення до нього суб'єктів господарювання»

Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів» від 21.07.2023 №763

Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженою наказом МВС від 21 серпня 1998 р. № 622

Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів» від 21.07.2023 №763

Закон України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання»

Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо виробництва, закупівлі та постачання боєприпасів» від 21.07.2023 №763

Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 р. № 1807

Положення про порядок проведення експертизи в галузі державного експортного контролю, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 15.07.1997 р. № 767

Прийняття на озброєння

9.

де це?
написано

Варто подбати, щоб ваша техніка була на озброєнні у війську.

Ви вже на тому рівні, коли постачання зброї армії – це звичайна рутинна. Варто подбати про те, щоб ваша техніка була на озброєнні у війську. У цьому розділі ви дізнаєтеся, як крок за кроком пройти процес прийняття на озброєння у війську: які документи потрібні, хто залучений, як проводяться випробування та що потрібно для фінального затвердження.

Чим прийняття на озброєння відрізняється від допуску до експлуатації?

Прийняття на озброєння та допуск до експлуатації – це дві різні процедури, які регулюють легалізацію та використання військової техніки в Збройних Силах України.

Прийняття на озброєння – це офіційне рішення про включення зразка військової техніки або озброєння до складу штатного забезпечення Збройних Сил України (ЗСУ) або інших силових структур.

Допуск до експлуатації – є спрощеною процедурою, яка застосовується під час особливого періоду. Ця процедура дозволяє швидко впроваджувати нові або модернізовані зразки ОВТ у Збройних Силах України та інших підрозділах Сил оборони, враховуючи нагальні потреби оборони держави.

Важливо зазначити, що в процесі офіційного затвердження та допуску техніки до експлуатації проводяться такі випробування:

1. Для допуску до експлуатації – визначальні відомчі випробування (випробування локального рівня);
2. Для прийняття на озброєння проводяться такі випробування: попередні (заводські) – перевірка комплектності, працездатності

основних вузлів, відповідності проектній документації та безпеки експлуатації; державні – тестування технічних характеристик, випробування бойового застосування, перевірка роботи в екстремальних температурах, оцінка ефективності та надійності виробу. Усі ці роботи проводяться відповідно до затверджених програм і методик, а їхні результати підтверджуються оформленням протоколів випробувань.

Відмінність цих випробувань полягає в тому, що визначальні відомчі випробування:

- підтверджують тактико-технічні характеристики зразка озброєння, заявлені виробником
- у документації, тоді як державні випробування перевіряють відповідність
- тактико-технічним характеристикам, встановленим державним замовником
- у тактико-технічному завданні (ТТЗ) на виконання дослідно-конструкторської роботи.

До чого тут ДКР?

Дослідно-конструкторська робота являє собою сукупність робіт зі створення конструкторської та технологічної документації

на дослідний зразок виробу, виготовлення та випробування дослідного зразка (дослідної партії) або головного зразка виробу. Таким чином, виконання ДКР передуює процедурі прийняття техніки на озброєння.

Рішення щодо відкриття ДКР приймається державним замовником з урахуванням висновків науково-технічної експертизи ТТЗ на виконання ДКР, проведеної головною науково-дослідною установою державного замовника. У разі відсутності такої установи зазначене рішення приймається з урахуванням результатів розгляду науково-технічною радою ТТЗ або висновків головної науково-дослідної установи іншого державного замовника.

Без успішного виконання ДКР, техніка не може бути допущена до процедури прийняття на озброєння, оскільки вона не буде відповідати вимогам, визначеним у тактико-технічному завданні. ДКР забезпечує:

1. **Розроблення ескізного проекту:** створення попередніх конструкторських рішень та загальної концепції виробу.
2. **Розроблення технічного проекту:** деталізація технічних рішень, підготовка технічної документації та уточнення характеристик виробу.

3. **Розроблення робочої конструкторської документації для виготовлення дослідного зразка:** підготовка повного комплексу документації, необхідної для виготовлення дослідного зразка виробу.
4. **Виготовлення дослідного зразка та проведення попередніх випробувань:** створення дослідного зразка виробу та проведення початкових випробувань для перевірки його відповідності заданим характеристикам.
5. **Проведення державних випробувань дослідного зразка:** офіційні випробування зразка для підтвердження його відповідності тактико-технічному завданню.
6. **Коригування робочої конструкторської документації та дороблення дослідного зразка за результатами державних випробувань:** внесення необхідних змін до документації та конструкції виробу на основі результатів державних випробувань.

Фактично, без виконання ДКР неможливо офіційно прийняти новий вид техніки на озброєння. Натомість допуск до експлуатації може відбуватися без виконання ДКР.

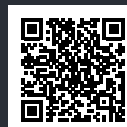
Ключові стейкхолдери процесу прийняття на озброєння

Щоб успішно провести ДКР та поставити техніку на озброєння в армії, вам доведеться взаємодіяти з:

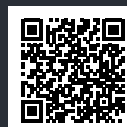
1. **Міністерством оборони України (МО)** – єдиний замовник, який може ініціювати ДКР.
2. **Генеральним штабом (ГШ)** – формує вимоги до техніки та погоджує рішення щодо її прийняття на озброєння.

3. **ДВТП РОВТ (Департамент військово-технічної політики, розвитку озброєння та військової техніки Міністерства оборони України)** – основними завданнями Департаменту є забезпечення реалізації державної політики з питань національної безпеки у сфері його компетенції, включаючи організацію виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт з розроблення та модернізації озброєння та військової техніки.
4. **ГУЗСЖЦ ОВТ (Головне управління забезпечення супроводження життєвого циклу озброєння та військової техніки)** – відповідає за координацію та контроль процесів, пов'язаних із життєвим циклом озброєння та військової техніки. Це включає взаємодію з розробниками та виробниками одиниць військової техніки, а також забезпечення кодифікації нових зразків.
5. **Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки (ЦНДІ ОВТ)** – забезпечує науковий супровід та контроль якості нових зразків ОВТ на етапі ДКР.
6. **Військове представництво (ВП)** – виконує функцію контролю та моніторингу за виконанням робіт, забезпечує відповідність технічних рішень вимогам, що ставляться до озброєння та військової техніки, а також здійснює взаємодію між замовником, розробниками та іншими органами, що залучені до процесу. Вони також беруть участь у випробуваннях та оцінці результатів робіт.

Нормативно-правова база

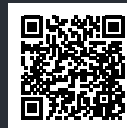
Постанова КМУ від 03.03.2021 № 234 "Про затвердження Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів товарів оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів таких товарів."

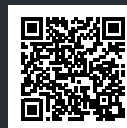
Постанова КМУ від 17.02.2021 № 159 "Про затвердження Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки"

Наказ Міністерства оборони України від 28.05.2024 № 354 "Про затвердження Інструкції з організації в Міністерстві оборони України постачання озброєння, військової і спеціальної техніки під час дії правового режиму воєнного стану"

Наказ Міністерства оборони України від 27.08.2024 № 576 "Про затвердження Інструкції з організації проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки"

Наказ Міністерства оборони України від 18.12.2017 № 673 "Про затвердження Порядку кодифікації предметів постачання"

ДСТУ В 15.203:2023 Система керування життєвим циклом озброєння та військової техніки. Виконання дослідно-конструкторських робіт зі створення виробів та їх складників. Основні положення

Покроковий алгоритм: від відкриття ДКР до прийняття на озброєння

Крок 1.

Ініціювання ДКР

В “ідеальному світі” ініціюванням розробки нового озброєння та військової техніки (ОВТ) мала б займатися держава, а конкретно МО та ГШ. Проте наразі, аби ініціювати таку розробку, виробник має написати лист до державного замовника (це може бути міністр або його заступник) з короткою інформацією про: компанію, опис та характеристики пропонованого зразка техніки, досвід постачання техніки у військово та бажання поставити таку техніку на озброєння, шляхом відкриття ДКР за власні обігові кошти. Також передбачена опція виконання ДКР за підставі державного контракту, однак в силу обмеженого державного бюджету, практичних випадків серед приватних виробників (членів ТСУ наразі немає).

*Ви повинні зрозуміти: яке військове формування може бути вашим стейкхолдером (Сухопутні війська, Повітряні Сили, Військово-Морські Сили, Сили безпілотних систем тощо), адже від цього залежить хто ще, крім МО, підписуватиме спільне рішення про відкриття ДКР та хто буде брати участь у державних випробуваннях. В будь-якому випадку ТТЗ погоджується державним замовником із МО.

У разі заінтересованості МО у запропонованому зразку, МО офіційно ініціює ДКР шляхом підписання спільного рішення про відкриття ДКР. Відповідно до Наказу МО №354 відповідальним підрозділом за ДКР в структурі МО є ДВТП РОВТ.

ДВТП РОВТ постійно проводить моніторинг поточного стану виконання ДКР шляхом надіслання відповідних запитів підприємствам.

Одночасно із запитом до підприємств (установ), які виконують ДКР, ДВТП РОВТ готується та за підписом заступника МО (згідно з розподілом обов'язків) та надсилається до ГШ ЗСУ запит щодо уточнення першочергової потреби з урахуванням сценарію застосування сил оборони за ситуацією.

За результатами проведеної роботи ГШ на адресу ДВТП РОВТ надсилається інформація про першочергову потребу в створенні новітніх зразків ОВТ, боеприпасів, їх модернізації із визначенням пріоритетності.

Крок 2.

Розробка оперативно-тактичних вимог (ОТВ) та тактико-технічного завдання (ТТЗ) на виконання ДКР
Оперативно-тактичні вимоги (ОТВ) – це документ, який містить упорядковану сукупність необхідних якісних і кількісних показників, що визначають призначення, завдання, об'єкти дії, умови бойового застосування, рівень бойової ефективності системи (комплексу, зразка) озброєння чи військової техніки, які необхідні для виконання бойових завдань підрозділами. Вони визначають: призначення – для чого саме ця техніка створюється; завдання – які бойові місії вона повинна виконувати; де і як використовується – в яких умовах буде працювати (наприклад, у лісовій місцевості, на морі, вимоги до кліматичних умов тощо). Його розробляє НДІ ОВТ.

Тактико-технічне завдання (ТТЗ) на виконання ДКР – це офіційний документ, що містить комплекс вимог до розробки, випробувань і прийняття зразка озброєння та військової техніки. Цей документ розробляється НДІ ОВТ, погоджується головним виконавцем, споживачем виробу та іншими організаціями, затверджується державним замовником і встановлює комплекс вимог до зразка озброєння, військової та спеціальної техніки.

Крок 3.

Розробка конструкторської та технічної документації

На перших етапах ДКР виробнику необхідно розробити робочу конструкторську документацію для виготовлення дослідного зразка (РКД), що включає:

1. Робочі креслення;
2. Експлуатаційну документацію;
3. Проект Технічних умов (ТУ),

які після коригування за результатами кваліфікаційних випробувань реєструє Управління стандартизації кодифікації та каталогізації МО.

Важливою складовою технічної документації є програма й методики випробувань дослідного зразка

Для попередніх випробувань програму та методики випробувань дослідного зразка розробляє та затверджує Головний виконавець ДКР.

Для державних випробувань дослідного зразка:

1. Програму випробувань розробляє Державний науково-дослідний інститут випробувань і сертифікації озброєння і військової техніки, який здійснює науковий супровід виконання ДКР. Затверджує Програму випробувань Замовник (ДВТП).
2. Методики випробувань розробляє Державний науково-випробувальний центр, який проводить випробування в інтересах усіх видів і родів військ ЗС України та силових структур. Затверджує Методики випробувань Замовник (ДВТП) або за його рішенням НДУ Замовника.

За робочою конструкторською документацією виготовляється дослідний зразок, який у подальшому проходитиме випробування з метою підтвердження відповідності його характеристик вимогам, встановленим у тактико-технічному завданні.

Крок 4.

Випробування

Перед тим як техніка потрапить до війська, вона проходить серію випробувань:

1. Попередні випробування

– проводить виробник для отримання попередньої оцінки відповідності основних ТТХ дослідного зразка вимогам ТТЗ, а також для визначення його готовності до державних випробувань.

Під час дії правового режиму воєнного стану Замовником може бути прийняте рішення щодо прискореного завершення ДКР.

Для проведення попередніх випробувань за програмою державних випробувань (далі – попередні випробування) наукова установа МО або ЗСУ розробляє програму та методики (далі – ПіМ) державних випробувань дослідного зразка ОВТ відповідно до ДСТУ В 15.211 “Система керування життєвим циклом озброєння та військової техніки. Програми і методики випробувань. Основні положення” та план матеріально-технічного забезпечення випробувань. ПіМ і план матеріально-технічного забезпечення погоджується із заінтересованими структурними підрозділами МО та ГШ, службами забезпечення органів військового управління та затверджуються директором ДВТП РОВТ.

До складу комісії залучаються представники військового представництва. Головою комісії з проведення попередніх випробувань призначається посадова особа від виду (окремого роду військ (сил)) ЗС, структурного підрозділу ГШ, в інтересах якого планується прийняття зразка ОВТ на озброєння. За результатами попередніх випробувань приймається спільне рішення про затвердження акта попередніх випробувань дослідного зразка ОВТ зазначається, зокрема

рекомендації щодо прийняття зразка ОВТ на озброєння (постачання) та завдання ДВТП РОВТ або ГУЗСЖЦ ОВТ щодо підготовки проєкту наказу про прийняття на озброєння (постачання) зразка ОВТ.

2. **Державні випробування** – комплексна перевірка для оцінки відповідності ТТЗ, яка підтверджує можливість прийняття на озброєння. До складу комісії від МО включаються представники структурних підрозділів МО та ГШ, представництв державного замовника, наукових установ МО та ЗС. Головою комісії з проведення державних випробувань призначається посадова особа від виду (окремого роду військ (сил)) ЗС, структурного підрозділу ГШ, в інтересах якого планується прийняття зразка ОВТ на озброєння. За результатами державних випробувань приймається спільне рішення про затвердження акта попередніх випробувань дослідного зразка ОВТ зазначається, зокрема рекомендації щодо прийняття зразка ОВТ на озброєння (постачання) та завдання ДВТП РОВТ або ГУЗСЖЦ ОВТ щодо підготовки проєкту наказу про прийняття на озброєння (постачання) зразка ОВТ. За результатами випробувань складається висновок щодо можливості прийняття на озброєння техніки, або доопрацювання зразка, або припинення ДКР.

озброєння техніки (або відмови в прийнятті) впливають кілька чинників: висновок державних випробувань, економічна доцільність та взаємодія з наявними системами озброєння. Рішення про прийняття на озброєння тієї чи іншої техніки оформлюється наказом Міністра оборони України. Цей етап є завершальним у процесі прийняття техніки на озброєння, після чого здійснюється запуск серійного виробництва та постачання техніки державному замовнику.

Крок 5.

Прийняття рішення про прийняття техніки на озброєння

Відповідальними за цей процес є: Державний замовник, МО та ГШ.

На рішення щодо прийняття на

Як почати постачати озброєння до країн-членів НАТО

10.

де це?
написано

Експорт ОВТ за кордон

Що робити виробнику, який лише виготовив зразок (прототип) і планує вивозити свою продукцію за кордон на експорт та для тимчасового вивезення?

Класифікація товарів

Експорт будь-яких товарів військового призначення та подвійного використання (в тому числі технологій), незалежно від допуску до експлуатації регулюється Законом України від 20.02.2003 № 549-IV «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» (далі – Закон), та підлягає державному експортному контролю.

Товарами в розумінні експортного контролю є вироби, обладнання, матеріали, програмне забезпечення, послуги, роботи та технології (технічні дані та/або технічна допомога).

Товарами військового призначення можуть бути вироби, послуги та технології військового призначення.

Товарами подвійного використання можуть бути окремі види виробів, обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій, спеціально не призначені для військового використання, а також послуги, пов'язані з ними, які, крім цивільного призначення, можуть бути використані у військових або терористичних цілях чи для розроблення, виробництва, використання товарів військового призначення.

Послугами подвійного використання може бути надання технічної підтримки, пов'язаної з ремонтом, розробленням, виробництвом, використанням, складанням, випробу-

ванням, модифікацією, модернізацією, підтримкою в робочому стані, систем, обладнання та їх компонентів, програмного забезпечення та технологій, що підлягають державному експортному контролю.

Технології є товаром в розумінні законодавства щодо експортного контролю, зокрема відповідно до абз. 14-22 ст. 1 Закону. Технологія може передаватись у формі технічних даних та/або у формі технічної допомоги. Ось декілька важливих визначень із Закону:

технології військового призначення – спеціальна інформація в будь-якій формі (за винятком загальнодоступної інформації), необхідна для розроблення, виробництва або використання виробів військового призначення та надання послуг військового призначення. Ця інформація може надаватися у формі технічних даних або технічної допомоги:

- технічні дані – проекти, плани, креслення, схеми, діаграми, моделі, формули, специфікації, програмне забезпечення, посібники та інструкції, розміщені на папері або інших, у тому числі й електронних, носіях інформації;
- технічна допомога – проведення інструктажів, надання консультацій, здійснення заходів з метою підвищення кваліфікації, навчання, практичного освоєння методів роботи;
- базові технології – технології, які визначають принцип робо-

ти і використання техніки, та елементи технологій, без яких військова техніка не може бути створена і використана;

- товари подвійного використання – окремі види виробів, обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій, спеціально не призначені для військового використання, а також послуги (технічна допомога), пов'язані з ними, які, крім цивільного призначення, можуть бути використані у військових або терористичних цілях чи для розроблення, виробництва, використання товарів військового призначення, зброї масового знищення, засобів доставки зазначеної зброї чи ядерних вибухових пристроїв, у тому числі окремі види ядерних матеріалів, хімічних речовин, бактеріологічних, біологічних та токсичних препаратів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;
- послуги (технічна допомога) подвійного використання – надання іноземним юридичним особам чи іноземцям в Україні або за її межами технічної підтримки, пов'язаної з ремонтом, розробленням, виробництвом, використанням, складанням, випробуванням, модифікацією, модернізацією, підтримкою в робочому стані, включаючи авторський та гарантійний нагляд,

або будь-яке інше технічне обслуговування систем, обладнання та їх компонентів, програмного забезпечення та технологій, що підлягають державному експортному контролю. Послуга (технічна допомога) може набувати форми інструктажу, підвищення кваліфікації, навчання, практичного освоєння методів роботи, надання консультацій і може включати передачу технічних даних.

Для того, щоб експортувати свою технологію для запуску виробництва на території іноземної держави, так само, як і для будь-яких інших товарів цієї категорії, потрібно буде пройти процедуру отримання дозволу Державної служби експортного контролю України (далі – ДСЕКУ) на експорт товарів та здійснити ряд інших дій.

Крок 1.

Перевірити можливість міжнародного вивезення свого товару

Міжнародні передачі товарів, які підлягають державному експортному контролю, потребують отримання дозвільних документів. Уповноваженим органом за видачу таких документів є Державна служба експортного контролю України (далі – ДСЕКУ).

В Україні існують обмеження на вивезення за кордон для категорій товарів військового призначення, подвійного використання та товарів, що мають значення для національної безпеки. Важливо перевірити, чи ваш виріб не зазначений в списках таких товарів, зокрема, і у розділі “Категорія I товарів, що можуть бути використані у створенні ракетної зброї” Єдиного списку товарів подвійного використання, оскільки експорт товарів цієї категорії не допускається, крім випадків, передбачених керівними принципами Режиму контролю за ракетними технологіями, а також в пунктах 7-10 Постанови КМУ від 28.01.2004 № 86 “Порядок здійснення державного

контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання”, які містять перелік товарів, на експорт яких Радою Безпеки ООН встановлено ембарго.

Крок 2

(не вимагається процедурою, однак бажаний). Оформити права інтелектуальної власності (ІВ) на виріб

- Проаналізувати чи відповідають ваші винахід, корисна модель, або промисловий зразок критеріям охороноздатності відповідно до законодавства (Закони щодо винаходів та корисних моделей, щодо промислових зразків); та
- Подати національну та/або міжнародну заяву на реєстрацію прав ІВ на винахід, корисну модель, промисловий зразок до УКРНОІВІ (за допомогою сервісів від УКРНОІВІ) та отримати патент/свідоцтво про реєстрацію.
- Пов'язані ризики:
- Проблемаю може бути довгий строк розгляду заявки та очікування набуття майнових прав (2 місяці для авторського права, 1-2 роки для винаходів та корисних моделей – така практика);
- У випадку невідповідності критеріям охороноздатності або відсутності зареєстрованих прав ІВ з інших причин – труднощі із охороною та захистом прав ІВ, зокрема при укладанні державних контрактів.

Крок 3.

Збір інформації про іноземного замовника

На даному етапі збирається наступна інформація:

- Країна, куди планується міжнародна передача товарів;
- Мета кінцевого використання товарів, які будуть експортуватись чи тимчасово

вивозитись за кордон;

- Кінцевий споживач (уточнюється та аналізується максимально повна інформація з метою недопущення незаконної передачі чи реекспорту товару до РФ, чи до країн, щодо яких є високий ризик використання товарів у виробництві зброї масового знищення чи засобах її доставки, зокрема: повна назва компанії, її юридична та фактична адреса, веб-сайт, відповідність фактичної діяльності компанії виду діяльності, вказаному у національному торговому реєстрі та ін.);
- Посередники, якщо такі наявні/якщо імпортер не є кінцевим споживачем товарів;
- Наявність у посередника відповідних повноважень на здійснення зовнішньоекономічної діяльності з товарами військового призначення, у разі здійснення міжнародних передач товарів військового призначення; та
- Готовність кінцевого споживача та посередника надати документи про зобов'язання та гарантії, а також інші документи (залежно від країни призначення та категорії товару), які будуть необхідні для отримання дозволу на експорт. У подальшому зобов'язання щодо надання оригіналів таких документів мають бути зафіксовані у зовнішньоекономічному договорі (контракті) з іноземним замовником.

Крок 4.

Зареєструватися як суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів у ДСЕКУ

Зареєструватися у ДСЕКУ – обов'язкова умова, оскільки лише зареєстрований суб'єкт має право на міжнародну передачу товарів.

ДСЕКУ проводить реєстрацію лише тих товарів, що наявні у контрольних списках (Список товарів військового призначення, Єдиний список товарів подвійного використання) або щодо яких застосовуються положення статті 10 Закону (перелік таких товарів зазначений за посиланням).

За результатами проведення попередньої експертизи та реєстрації виробника як суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів ДСЕКУ видає Посвідчення та лист-роз'яснення, який є додатком до Посвідчення, щодо умов здійснення міжнародних передач товарів.

Для реєстрації до ДСЕКУ необхідно подати лист із стислим викладенням мети звернення, до якого додати:

- Оформлену заяву за типовою формою на проведення попередньої експертизи;
- Засвідчені в установленому порядку копії статуту, установчого договору;
- Довідку за типовою формою щодо попередньої ідентифікації товарів, в якій визначена відповідність найменувань та описів конкретних товарів (груп товарів), зазначених у заяві, найменуванню та опису товарів, внесених до списків товарів, міжнародні передачі яких підлягають державному експортному контролю;
- Опис зазначених технологій чи послуг до вищезазначеної довідки у разі намірів товариства здійснювати міжнародну передачу послуг чи технологій;
- Довідку щодо належності (неналежності) товарів (груп товарів), які надано для попередньої експертизи, до матеріальних носіїв секретної інформації (матеріальних носіїв інформації, що містять державну таємницю) та ступеня секретності цієї інформації (ступеня секретності таких

товарів), за типовою формою, що засвідчується підписами керівника суб'єкта або уповноваженою на те особою і керівника його режимно-секретного органу (за наявності такого органу на підприємстві);

- Перелік держав, до яких або з яких передбачається здійснити експорт, імпорт, тимчасове вивезення чи ввезення товарів, міжнародні передачі яких підлягають державному експортному контролю;
- Відомості (прізвище, ім'я, по батькові та посада) про посадових осіб, які організують та забезпечують додержання суб'єктом вимог законодавства з питань експортного контролю;
- Записану заяву на CD-диску чи іншому матеріальному носіїві інформації (у разі подання документів в паперовому вигляді).

Не є обов'язковим, але рекомендується подати до ДСЕКУ відповідні висновки недержавної експертизи щодо попередньої ідентифікації товарів, яка проводиться за ініціативою суб'єкта.

Крім цього, ДСЕКУ має право просити додаткову інформацію, технічні довідки чи інші документи, які містять роз'яснення щодо поданих відомостей і є необхідними для прийняття обґрунтованого рішення. У разі ненадходження запитуваних додаткових відомостей чи матеріалів протягом 2 місяців з моменту їх запиту, ДСЕКУ відхиляє заявку.

Документи для реєстрації в ДСЕКУ можна подати як в паперовому вигляді, так і в електронному через інформаційну-комунікаційну систему.

Примітка: Умовою отримання генерального або відкритого висновку на здійснення тимчасового ввезення/вивезення товарів військового призначення або подвійного використання є створення суб'єктом здійснення

міжнародних передач товарів системи внутрішньофірмового експортного контролю (далі - СФЕК), яка атестується ДСЕКУ. Умовою отримання дозволу на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, є наявність у суб'єкта повноважень на право здійснення зазначених експорту та імпорту, які йому надані Кабінетом Міністрів України.

Крім цього, звертаємо вашу увагу на те, що для здійснення міжнародної передачі товарів військового призначення або подвійного використання є два шляхи:

а. Самостійна передача

- Створити СФЕК та провести його атестацію у ДСЕКУ;
- Отримати повноваження на передачу товарів військового призначення або подвійного використання.

Для визначення можливості одержання повноважень на передачу товарів військового призначення, суб'єкт господарювання повинен надіслати до ДСЕКУ:

- лист, оформлений на бланку такого суб'єкта, із зазначенням мети звернення;

до якого додати:

- заяву про отримання повноважень на право здійснення експорту товарів військового призначення за формою, встановленою Мінекономіки.

Під час розгляду заяви враховуються:

- його діяльність на міжнародному ринку за попередні три роки (у разі провадження такої діяльності);
- відсутність даних про порушення ним або його посадовими особами законодавства, в тому числі законодавства з питань експортного контролю, а також у сфері захисту державної таємниці під час провадження зовнішньоекономічної діяльності;
- участь у виконанні державного

оборонного замовлення (у разі наявності);

- доцільність надання повноважень за визначеною номенклатурою товарів, виходячи з інтересів держави;
- наявність на підприємстві (в установі, організації) системи внутрішньофірмового експортного контролю та посадових осіб, які забезпечують функціонування цієї системи;
- кредиторська та дебіторська заборгованість; та
- наявність виробничих потужностей та науково-технічного потенціалу.

ДСЕКУ на підставі поданої заяви про одержання суб'єктом господарювання повноважень з урахуванням інформації Мінекономіки, Міноборони, МЗС, інших центральних органів виконавчої влади, залучених до її розгляду, а також СБУ і розвідувальних органів України готує проект відповідної постанови Кабінету Міністрів України щодо надання/скасування такому суб'єкту повноважень або висновок про недоцільність надання йому повноважень.

б. Звернення до посередника, який вже має СФЕК та повноваження від ДСЕК

- Укласти договір комісії на передачу товарів та надати довідку щодо попередньої ідентифікації товарів;
- Посередник проводить перемовини з іноземним контрагентом, укладає договір про передачу товарів;
- Дозвіл на експорт/імпорт товарів отримує посередник після укладання зовнішньоекономічного договору;
- Посередник здійснює передачу товарів та оформлює звіти до ДСЕК.

Спецекспортери

Вище ми зазначали, що для здійснення міжнародної передачі товарів

можна звернутися до посередників. Спецекспортери є суб'єктами господарювання, які займаються посередницькою діяльністю у сфері експорту, імпорту та інших міжнародних передач товарів військового призначення та товарів подвійного використання. Вони виконують функцію зв'язуючої ланки між покупцями та продавцями ОВТ в міжнародних операціях, забезпечуючи правомірність і відповідність цих операцій законодавчим та міжнародним вимогам.

Вони діють як посередники які беруть на себе питання отримання всіх необхідних дозволів і ліцензій, укладання контрактів.

Статус спецекспортера надається державними органами після проходження процедури отримання повноважень від Кабінету Міністрів України на право здійснення експорту товарів військового призначення.

Навіщо звертатися до спецекспортерів?

1. Зменшення бюрократичного навантаження: Спецекспортери надають виробникам можливість уникнути складного та тривалого процесу самостійного отримання необхідних повноважень та дозволів для здійснення міжнародних передач товарів. Їхні послуги є особливо корисними для тих компаній, які прагнуть мінімізувати обсяг роботи з документами, скоротити час на оформлення (дозволів, ліцензій, митних декларацій тощо) та зосередитися на основній діяльності.
2. Експертна допомога: Спецекспортери мають досвід і знання щодо процедур і вимог експортного контролю, що зменшує ризики порушення законодавства.

Куди звертатися?

Ви можете звернутися до одного із державних або приватних спецекспортерів України. Постановою КМУ № 1228 від 12 липня 1999 р.

визначено суб'єктів господарювання яким надано повноваження на право здійснення експорту товарів військового призначення:

- Державна компанія “Укрспецекспорт”.
- Дочірні компанії “Укрспецекспорту”:
 - Державному госпрозрахунковому зовнішньоторговельному підприємству “Спецтехноекспорт”
 - Державному зовнішньоторговельному та інвестиційному підприємству “Промоборонекспорт”
 - Державної компанії з експорту та імпорту продукції і послуг військового та спеціального призначення – державному підприємству “Укроборонсервіс”
 - Державному підприємству “Спеціалізована зовнішньоторговельна фірма “Прогрес”
 - Державній госпрозрахунковій зовнішньоторговельній та інвестиційній фірмі “Укрінмаш”
 - Державному підприємству “Зовнішньоторговельна фірма “ТАСКО-експорт”
- Державне підприємство “ЗАВОД 410 ЦА”
- Публічному акціонерному товариству “Топаз”

Де знайти інформацію?

Офіційний сайт Державної служби експортного контролю України

Офіційний сайт “Укрспецекспорту”

Крок 5.**Аналіз можливості здійснення міжнародної передачі товарів**

Після реєстрації в ДСЕКУ та отримання листа-роз'яснення ДСЕКУ щодо умов здійснення міжнародних передач товарів визначається можливість здійснення міжнародної передачі для потреб конкретного замовника та у відповідну країну.

1. Здійснюється перевірка наявності (відсутності) країни замовника в переліку країн стосовно яких здійснюється контроль за проведенням переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) щодо здійснення міжнародних передач товарів військового призначення, подвійного використання та інших товарів, які не внесені до списків товарів, що підлягають державному експортному контролю. У разі наявності країни замовника в такому переліку, перед укладенням контракту (рекомендується перед наданням комерційної пропозиції замовнику) потрібно отримати висновок ДСЕКУ на право здійснення переговорів щодо можливого здійснення міжнародної передачі товарів. Після отримання такого висновку, у разі проведення переговорів та підписання контракту, для здійснення експорту товарів потрібно також отримати дозвіл ДСЕКУ на експорт.
2. Проводиться аналіз наявності (відсутності) країни замовника в переліку країн, щодо яких наявні обмеження щодо здійснення міжнародних передач відповідних категорій товарів.
3. Проводиться перевірка замовника, кінцевого споживача (на основі інформації, зібраної на Кроці 3) з метою виявлення значного ризику незаконної переадресації товару («червоні прапорці»), перевірка наявності компанії в переліку таких, щодо яких введені санкції РНБО, РБ

ООН, інших міжнародних санкцій тощо.

У разі наявності будь-яких підозрілих факторів, що викликають підозру, рекомендується утриматись від здійснення міжнародної передачі товарів з таким контрагентом.

Суб'єкту господарювання України забороняється укладати зовнішньоекономічні договори (контракти) стосовно міжнародних передач будь-яких товарів або брати участь у їх виконанні в будь-який інший спосіб, ніж це передбачено цим Законом, якщо їм стало відомо, що такі товари можуть бути використані іноземною державою або іноземним суб'єктом господарської діяльності з метою створення зброї масового знищення чи засобів її доставки.

Крок 6.**Укладення контракту на здійснення міжнародної передачі товару**

Підставою для отримання дозвільних документів ДСЕКУ на право здійснення міжнародної передачі товарів є:

у разі здійснення експорту товару – зовнішньоекономічний договір (контракт), укладений між українським виробником та іноземним замовником, в якому зазначається повна назва товару, відповідно до того, як вона зазначена у листі-роз'ясненні ДСЕКУ;

у разі здійснення тимчасового вивезення – зовнішньоекономічний договір (контракт) або запрошення для участі у міжнародній виставці або ярмарку.

Також, для подачі звернення до ДСЕКУ з метою отримання дозвільних документів на право здійснення міжнародної передачі товарів, від іноземного замовника (кінцевого споживача) необхідно отримати оригінали документів про зобов'язання та гарантії, а також інші документи, які необхідні для здійснення міжнародної передачі певних категорій товарів (про необхідність

отримання таких документів зазначається в листі-роз'ясненні ДСЕКУ).

Крок 7.**Отримання дозвільних документів від ДСЕКУ для вивезення виробу за кордон**

Для отримання дозволу чи висновку на право здійснення експорту товарів військового призначення або подвійного використання (для кожної категорії окремий перелік) до ДСЕКУ необхідно подати наступний перелік документів (узагальнено):

1. Заяву, відповідно до форми, встановленої Міністерством економіки України;
2. Оригінали документів про зобов'язання та гарантії іноземного суб'єкта – кінцевого споживача стосовно імпортованих товарів (сертифікат кінцевого споживача, інший документ про гарантії), що містять:
 - відомості про кінцевого споживача товарів, їх експортера, найменування та кількість товарів, кінцеве призначення, а також конкретну ціль і місце використання;
 - зобов'язання іноземного суб'єкта – кінцевого споживача не реекспортувати і не передавати будь-кому отримані товари без попередньої письмової згоди на це експортера таких товарів та ДСЕКУ, або що такі товари призначені для власних потреб кінцевого споживача, не пов'язаних з їх реекспортом чи передаванням (для товарів військового призначення), а також його зобов'язання щодо окремих груп товарів, які визначені в пункті 19 Постанови КМУ від 28.01.2004 № 86 “Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання”.
3. Оригінал документа, яким кінцевий споживач підтверджує право посередника на постачання йому товарів, – подається у

разі, коли суб'єкт або іноземний суб'єкт, який здійснює імпорту товарів, є посередником;

4. Оригінали документів, які містять зобов'язання кожного посередника щодо передачі ним товару іншому посереднику або кінцевому споживачеві, визначеному в сертифікаті кінцевого споживача або імпортному сертифікаті;
5. Оригінал імпортного сертифіката або іншого документа, що оформлений або підтверджений уповноваженим державним органом держави призначення товарів і містить підтвердження або гарантії державного органу щодо імпорту зазначеного товару до відповідної держави, якщо експорт товарів, зазначених у розділах “Чутливі” товари” або “Дуже чутливі” товари” Єдиного списку товарів подвійного використання, здійснюється до держав, які не є членами міжнародного режиму експортного контролю “Вассенаарська домовленість”, а також якщо експорт товарів, зазначених в інших розділах Єдиного списку товарів подвійного використання, здійснюється до держав, які не є членами відповідного міжнародного режиму експортного контролю, а саме: Режиму контролю за ракетними технологіями, “Група ядерних постачальників”, “Австралійська група”;
6. Документ, який підтверджує повноваження кожного посередника на здійснення зовнішньоекономічної операції з товарами, виданий уповноваженим державним органом держави, на території якої зареєстрований зазначений посередник, або інший документ, який підтверджує такі повноваження відповідно до законодавства цієї держави, у разі здійснення експорту товарів військового призначення;
7. Документ про походження товарів – документ, в якому декларується факт виробництва

товару підприємством заявника; гарантії, що ці товари не перебувають під обтяженнями, які унеможливають їх відчуження; зобов'язання заявника щодо забезпечення під час здійснення міжнародної передачі відповідності фактично експортованих товарів, зазначеним вище гарантіям, у разі здійснення експорту товарів військового призначення;

8. Засвідчена копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
9. Засвідчена копія довідки про ступінь секретності товару, яку суб'єкт господарювання подавав ДСЕСУ під час проведення попередньої експертизи товарів і реєстрації цього суб'єкта в ДСЕСУ, у разі здійснення експорту товарів військового призначення;
10. Записана заява на CD-диску чи іншому матеріальному носії інформації (у разі подання документів в паперовому вигляді).

Також, важливо звернути увагу на те, що якщо будь-якому суб'єкту господарювання повідомив ДСЕСУ, або йому стало відомо іншим шляхом про можливість повного чи часткового використання будь-яких товарів, що передбачаються для експорту до інших держав, для розроблення, виробництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, зберігання, виявлення, ідентифікації або для розповсюдження зброї масового знищення чи засобів її доставки, цей суб'єкт зобов'язаний звернутися до ДСЕСУ, за отриманням дозволу на право здійснення експорту цих товарів незалежно від того, зазначені вони у списках чи ні. Документи, що подаються до ДСЕСУ, повинні бути складені державною мовою. До документів, складених іноземною мовою, обов'язково додається їх переклад на українську мову, засвідчений в установленому порядку підписом уповноваженої особи суб'єкта звернення.

Експорт товарів може здійснюватися суб'єктами підприємницької діяльності, які в установленому порядку отримали відповідні повноваження.

Тимчасове вивезення, ввезення товарів з метою демонстрації (реклами) на виставках, ярмарках, а також проведення їх сертифікації, випробувань чи гарантійного ремонту підприємствами (установами, організаціями), яким належать ці товари, здійснюється без отримання повноважень.

Документи для отримання дозволу на експорт можна подати як в паперовому вигляді, так і в електронному через інформаційно-комунікаційну систему.

Для отримання дозволу чи висновку на право здійснення тимчасового вивезення товарів до ДСЕКУ необхідно подати наступний перелік документів:

1. Заява за встановленою Мінекономіки формою;
2. Документ, який містить відомості про найменування виставки або ярмарку, місце і строк експонування або випробування товарів тощо, а також зобов'язання (гарантії) щодо зворотного ввезення товарів в Україну без зміни їх кількісних і якісних характеристик;
3. Засвідчені копії документів, згідно з якими здійснюється тимчасове вивезення товарів (запрошення для участі у виставці або ярмарку, зовнішньоекономічного договору (контракту), угоди з іноземним партнером тощо), та довідки про ступінь секретності товару, яку суб'єкт подавав під час проведення попередньої експертизи товарів та реєстрації цього суб'єкта в Держекспортконтролі;
4. Записана заяву на CD-диску чи іншому матеріальному носіїв інформації (у разі подання документів в паперовому вигляді).

Пов'язані ризики:

1. Можливі додаткові заходи під

час проведення основної експертизи ДСЕКУ та ризик відмови

Оскільки на цьому етапі відбувається основна експертиза державного контролю, що включає:

- оцінку стану забезпечення захисту інтересів національної безпеки;
 - оцінка значення експорту товарів з точки зору можливості створення в державі, яка є кінцевим споживачем цих товарів, зброї масового знищення або засобів її доставки, звичайних видів озброєння та військової техніки або придбання будь-яких товарів, що можуть бути використані у створенні зброї масового знищення чи засобів її доставки;
- то за результатами такої експертизи є ризик отримання відмови у видачі дозволу на міжнародне вивезення товарів.
2. Можливі бюрократичні труднощі з прийняттям документів ДСЕКУ
- Важливо заповнювати у повній відповідності до чинного національного законодавства у сфері експортного контролю, щоб уникнути відхилення заяви, оскільки у разі наявності зауважень до поданих документів ДСЕКУ не повертають документи на доопрацювання. У разі відхилення заяви повний пакет документів потрібно подавати заново з урахуванням зауважень, зазначених у листі ДСЕКУ, яким було повідомлено заявника про відхилення заявки.

Крок 8.

Митні процедури. Контроль використання отриманих дозвільних документів. Звітність за результатами здійснення міжнародної передачі товару

Для пропуску через митний кордон України, випуску у відповідний митний режим товарів військового призначення та подвійного використання необхідно передати відповідний дозвільний документ отриманий від

ДСЕКУ з використанням механізму "єдиного вікна".

До ДСЕКУ подається наступна звітність:

- звіт про підсумки проведення переговорів, пов'язаних з укладенням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про здійснення експорту товарів;
- звіт про фактично здійснені міжнародні передачі товарів, зазначених у дозвільних документах;
- звіт про використання у заявлених цілях товарів, міжнародні передачі яких здійснені за дозвільним документом.

Після отримання дозволу ДСЕКУ та здійснення експорту товарів за кордон необхідно здійснити перевірку кінцевого використання експортованих товарів та про результати такої перевірки проінформувати ДСЕКУ.

У окремих випадках протягом 45 днів з моменту здійснення експорту товарів до ДСЕКУ подається документ про підтвердження доставки, виданий уповноваженим державним органом країни-імпортера товарів.

Крок 9.

Відповідальність за порушення законодавства у сфері державного експортного контролю. Судова практика

За порушення законодавства у сфері державного експортного контролю передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність.

Кримінальний кодекс України

Правопорушення

Стаття 333

1. Порушення встановленого порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю

Відповідальність

1. Штраф у розмірі: від 34 000 до 85 000 гривень, або обмеження волі на строк до 3 років, або позбавлення волі до 3 років,
2. Та позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною

Правопорушення

2. Те саме діяння, вчинене повторно або організованою групою

Відповідальність

1. Обмеження волі на строк до 5 років або позбавленням волі на строк до 5 років,
2. З позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Правопорушення

Стаття 212⁴

1. Проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно здійснення експорту товарів військового призначення, а також товарів подвійного використання, на поставки яких до відповідної іноземної держави встановлено часткове ембарго, без отримання відповідного позитивного висновку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю
2. Неподання або несвоєчасне подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, звітів та відповідних документів про підсумки проведення переговорів, зазначених у пункті 1 цієї статті, а також про фактично здійснені міжнародні передачі товарів військового призначення та подвійного використання на підставі отриманих дозволів чи висновків, а також про використання цих товарів у заявлених цілях
3. Навмисне знищення документів, пов'язаних з укладанням чи виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно здійснення міжнародних передач товарів військового призначення та подвійного використання, на підставі яких були отримані дозволи, висновки чи міжнародні імпорتنі сертифікати, до закінчення строку їх зберігання, передбаченого законом

Відповідальність

Штраф:

- На громадян - від 255 до 340 гривень
- На посадових осіб - від 340 до 850 гривень

Закон України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання”

Правопорушення

Стаття 24

1. Здійснення міжнародних передач товарів без отримання в установленому порядку дозволів, висновків чи документів про гарантії або здійснення таких передач на підставі дозволів, висновків чи документів про гарантії, отриманих шляхом подання підроблених документів чи документів, що містять недостовірні відомості
2. Укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно міжнародних передач будь-яких товарів або участь у їх виконанні в будь-який інший спосіб, ніж передбачений цим Законом, якщо суб'єкту господарювання стало відомо, що такі товари можуть бути використані іноземною державою або іноземним суб'єктом господарської діяльності з метою створення зброї масового знищення чи засобів її доставки

Відповідальність

Штраф на юридичних осіб:

- У розмірі 150% вартості товарів, які були об'єктом відповідної міжнародної передачі (у разі якщо за висновками центральних органів виконавчої влади та інших державних органів завдано шкоду національним інтересам України (політичним, економічним, військовим) чи порушено міжнародні зобов'язання України)
- У розмірі 100% вартості товарів, які були об'єктом відповідної міжнародної передачі (у разі якщо за висновками центральних органів виконавчої влади та інших державних органів не завдано шкоду національним інтересам України (політичним, економічним, військовим) та не порушено міжнародні зобов'язання України)

Правопорушення

3. Здійснення міжнародної передачі товару, незважаючи на те, що суб'єкту господарювання стало відомо, що товар буде використано в інших цілях або іншим кінцевим споживачем, ніж це було визначено в зовнішньоекономічному договорі (контракті) чи пов'язаних з ним документах, на підставі яких було отримано дозвіл, висновок або міжнародний імпортерний сертифікат
4. Навмисне приховання відомостей, які мають значення для вирішення питання про надання дозволу, висновку чи міжнародного імпортерного сертифіката
5. Здійснення міжнародних передач товарів з порушеннями умов, визначених у дозволах, висновках чи міжнародних імпортерних сертифікатах, у тому числі після внесення без погодження із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, змін до зовнішньоекономічного договору (контракту), що стосуються найменувань та реквізитів експортерів, імпортерів, посередників та кінцевих споживачів, а також найменувань товарів, зобов'язань про їх кінцеве використання та надання відповідних документів про гарантії

Відповідальність

Штраф на юридичних осіб:

- у розмірі 100% вартості товарів, які були об'єктом відповідної міжнародної передачі;

Правопорушення

6. Проведення переговорів, пов'язаних з укладенням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно здійснення експорту товарів, на поставки яких до відповідної іноземної держави встановлено часткове ембарго, виходячи з міжнародних зобов'язань України, без отримання відповідного позитивного висновку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю

Відповідальність

- Штраф на юридичних осіб:
- у розмірі 17 000 гривень

Правопорушення

7. Неподання або несвоєчасне подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, звітів та відповідних документів про підсумки проведення переговорів, зазначених у абзаці восьмому цієї статті, а також про фактично здійснені експорт та імпорт товарів на підставі отриманих дозволів, висновків чи міжнародних імпорتنих сертифікатів, а також про використання цих товарів у заявлених цілях

Відповідальність

- Штраф на юридичних осіб:
- у розмірі 8 500 гривень

Правопорушення

8. Створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, та інших державних органів, що здійснюють державний експортний контроль, під час виконання ними своїх службових зобов'язань або невиконання законних вимог цих осіб
9. Безпідставна відмова в наданні інформації та документів, які вимагаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, або іншим державним органом, що здійснює державний експортний контроль у межах своїх повноважень, їх навмисне викривлення або приховування

Відповідальність

- Штраф на юридичних осіб:
- у розмірі 1 700 гривень

Правопорушення

10. Навмисне знищення документів, пов'язаних з укладанням та виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно здійснення міжнародних передач товарів, на підставі яких були отримані дозволи, висновки чи міжнародні імпорتنі сертифікати, до закінчення строку їх зберігання, передбаченого статтею 22 Закону

Відповідальність

- Штраф на юридичних осіб:
- у розмірі 1 700 гривень

Судова практика

Існує велика кількість вироків судів, якими осіб засуджували за вчинення злочинів. Здебільшого судові рішення стосуються переміщення товарів військового чи подвійного призначення через митний кордон (або спроби такого переміщення). Тобто випадки коли відбувається фізичне переміщення товарів, які підлягають експортному та митному контролю.

Наприклад, багато справ стосуються незаконної передачі товарів за кордон через сервіс “Нова Пошта”. Зокрема, у справах № 299/478/24, 299/1902/23, винним у порушенні порядку здійснення міжнародних передач товарів військового призначення призначили покарання у вигляді штрафу у розмірі 42 500 гривень. А ось у справі № 760/8001/23 було призначено покарання у вигляді позбавлення волі на 2 роки за порушення того ж порядку, шляхом надсилання товарів через сервіс “Укрпошта”.

Також, є вирок у справах про перевезення товарів через державний кордон, наприклад № 308/4880/23 та № 715/707/24, де було призначено покарання у вигляді штрафу у розмірі 34 000 гривень.

Разом з тим, слід зауважити, що попри складність виявлення фактів передачі технологій (фізичне переміщення носіїв відповідної інформації може не відбуватися), такі випадки також існують та є кримінально караними.

Зокрема, існує судова практика, що стосується порушення законодавства у сфері державного експортного контролю, зокрема і щодо трансферу військових технологій.

Так, наприклад, у справі № 359/2740/21 від 2021 року розглядалося кримінальне правопорушення, в якому особа, що була працівником одного із оборонних підприємств, (1) не будучи суб'єктом міжнародної передачі товарів та (2) не маючи відповідного дозволу або висновку ДСЕСКУ на право здійснення міжнародних передач

товарів військового призначення, в аеропорту “Бориспіль” намагалася перевезти разом із собою у валізі технологічну документацію (Технічний опис, Технологія розробки виробу, який використовується у військовій сфері тощо), які зберігались на ноутбучі та флеш-накопичувачі.

Суд знайшов у цьому ознаки злочину за статтею 333 ККУ, а саме порушення встановленого порядку здійснення міжнародної передачі товарів, що підлягають державному експортному контролю, вивіз з території України технологій, які використовуються у військовій сфері, та притягнув особу до відповідальності. Обвинувачений уклав угоду про визнання винуватості, та йому призначили узгоджене покарання у виді штрафу в розмірі 2550 гривень.

Правове регулювання

Закон України Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання від 20 лютого 2003 р. № 549-IV.

Постанова КМУ від 20 листопада 2003 р. № 1807 Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення (зі списком товарів військового призначення, міжнародні передачі яких підлягають державному контролю у додатку)

Постанова КМУ від 28 січня 2004 р. № 86 Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання (з Єдиним списком товарів подвійного використання у додатку)

Постанова КМУ 12 липня 1999 р. № 1228 Про надання суб'єктам господарювання повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю

Наказ Державної служби експортного контролю України від 29 листопада 2004 р. № 355 Про затвердження Інструкції про порядок оформлення і використання дозвільних документів у галузі державного експортного контролю

Постанова КМУ від 15 липня 1997 р. № 767 Про затвердження Положення про порядок проведення експертизи в галузі експортного контролю

Постанова КМУ від 17 липня 2003 р. № 1080 Про затвердження Порядку державної атестації системи внутрішньофірмового експортного контролю, створеної суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів

Постанова КМУ від 27 травня 1999 р. № 920 Про затвердження Положення про порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю

Вихід на міжнародні ринки

Ви досягли рівня, коли ваш виріб є конкурентоспроможним, і ви замислюєтесь про вихід на міжнародний ринок. Перш за все, потрібно розуміти, які вимоги до вашого продукту встановлюються замовниками з інших країн, а також вивчити законодавство, яке регулює імпорту в конкретній країні, куди ви плануєте продавати свій продукт.

Стандарти охоплюють системи озброєння, такі як танки, літаки, дрони, військові кораблі, ракетні комплекси, а також передові інформаційні та комунікаційні технології. Усі ці компоненти повинні працювати злагоджено, ефективно та безпечно для успішного виконання військових задач. Це забезпечується завдяки використанню спеціальних стандартів при виробництві ОВТ, які гарантують сумісність і взаємодію різних систем між собою. Хоча ці стандарти не завжди є обов'язковими, вони часто включаються як вимоги в контрактах на постачання військової техніки. У випадку невідповідності продукції зазначеним стандартам, постачальник може зіткнутися з відмовою у прийнятті продукції, фінансовими штрафами або розірванням контракту або взагалі не пройде кваліфікацію для участі у тендері на оборонні закупівлі.

1. Стандарти НАТО

Стандартизація в НАТО базується на принципах взаємосумісності та добровільності впровадження. Забезпечення взаємосумісності дозволяє збройним силам різних країн діяти разом без технічних чи організаційних перешкод. Для цього застосовуються стандарти STANAG (Standardization Agreements) та рекомендації STANREC, які визначають єдині вимоги до

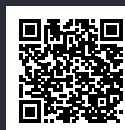
озброєння, техніки та військових процедур, та їх використання знижує витрати на адаптацію техніки та прискорює реагування на загрози. За роки існування НАТО було створено сотні стандартів, і на сьогодні в пошуку Базисної Стандартизації НАТО можна знайти 968 стандартів STANAG. Однак, кожна країна-член НАТО імплементує лише якусь частину цих стандартів, та немає жодної країни яка б імплементувала увесь перелік стандартів STANAG. Крім цього, НАТО має базу термінології NATO Term, в якій містяться 10 тис. термінів, та яка забезпечує однакове їх розуміння. Більшість стандартів НАТО є засекреченими та не публікуються для відкритого доступу. Однак, певні стандарти доступні для ознайомлення, наприклад, NATO REMOTELY PILOTED AIRCRAFT SYSTEMS (RPAS) AIRSPACE INTEGRATION (AI) - AATMP-51 EDITION A. Окремо можна виділити STANAG 4107 – Allied Quality Assurance Publication (AQAP), який є стандартизованою серією публікацій про якість для постачальників збройних сил. Вони були опубліковані як стандартна угода STANAG 4107 країнами НАТО і стосувалися якості кінцевого продукту. Сертифікація AQAP підтверджує, що постачальник забезпечує об'єктивний контроль і що продукт відповідає вимогам контракту.

Стандартизація має добровільний характер, а кожна країна-член НАТО може самостійно вирішувати, які стандарти імплементувати, хоча часто вони стають обов'язковими в рамках оборонного планування або спільних операцій, а також у випадку встановлення таких вимог при закупівлі озброєння. Уніфікація стандартів дозволяє зменшити витрати на підтримку техніки, спрощує логістику та підвищує загальну ефективність військових місій.

2. Стандарти ISO

Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) розробляє міжнародні стандарти, які охоплюють різні аспекти

Корисні посилання

Портал щодо імпорту-ного контролю (Велика Британія)

Портал для подання заявки на отримання ліцензії для імпорту

Перелік чинних стандартів та керівних документів НАТО

виробництва та управління якістю. Такі стандарти не є військовими, однак можуть використовуватися виробниками ОВТ. Виробники озброєння та військової техніки (ОВТ) можуть застосовувати стандарти ISO для забезпечення високої якості продукції та відповідності міжнародним вимогам. Зокрема, стандарти ISO можуть бути використані для управління якістю (ISO 9001), екологічного менеджменту (ISO 14001), управління ризиками (ISO 31000) та інформаційної безпеки (ISO/IEC 27001).

3. Стандарти держав-членів НАТО у сфері оборони

Держави-члени НАТО мають власні національні стандарти, які розробляються відповідно до їхніх специфічних потреб та промислових можливостей. Ці стандарти можуть мати обов'язковий або рекомендаційний характер залежно від національного законодавства та політики кожної країни.

США

У США Міністерство оборони США розробило національні стандарти MIL-STD.

Military Standards (MIL-STD): це військові стандарти, які визначають вимоги до продукції військового призначення та розроблені для забезпечення її якості, надійності (наприклад, при високих та низьких температурах, вологості, вібраціях, радіації, сильних зовнішніх електромагнітних полях), безпеки та сумісності з іншими зразками. Вони застосовуються до обладнання, матеріалів, процесів та методів випробувань, що мають військове призначення.

Приклади основних MIL-STD:

- MIL-STD-810 – визначає умови випробувань для обладнання в

екстремальних кліматичних та механічних умовах.

- MIL-STD-461 – регулює електромагнітну сумісність обладнання.
- MIL-STD-882 – стандарти з управління ризиками в безпеці.
- MIL-STD-1472 – ергономічні вимоги для військових систем.

Імпорт продукції до США

Згідно з положеннями частини 447 розділу 27 Кодексу федеральних правил США, а саме щодо алкоголю, тютюнових виробів та вогнепальної зброї (27 CFR Part 447), виробник іноземного озброєння, який планує імпортувати продукцію до США, повинен виконати низку регуляторних вимог, зокрема отримати ліцензії, дозволи, пройти реєстрацію та сплатити відповідні податки.

1. Реєстрація імпортера

Будь-який суб'єкт господарювання, який імпортує товари, включені до U.S. Munitions Import List (зброю), зобов'язаний зареєструватися в Бюро алкоголю, тютюну, вогнепальної зброї та вибухових речовин (ATF). Для цього необхідно подати заявку за Формою 4587 та сплатити реєстраційний збір, який варіюється від \$250 до \$1,000 залежно від терміну дії реєстрації (§ 447.31).

2. Отримання дозволу на імпорт

Відповідно до § 447.41, для імпорту товарів, що входять до U.S. Munitions Import List, необхідно отримати дозвіл на імпорт (Permit), подавши Форму 6 – Part I. У заявці слід зазначити:

- повну інформацію про імпортера (назва, адреса, номер телефону, номер ліцензії та реєстраційний номер);
- країну походження товару;
- дані про іноземного продавця та відправника;

- детальний опис товару (модель, калібр, номер серії, стан – новий або використаний тощо);
- мету імпорту, включно з інформацією про кінцевого споживача, якщо він відрізняється від імпортера;
- сертифікат походження (§ 447.42).

Якщо дозвіл схвалено, імпортер отримує документ, що дозволяє ввозити продукцію в США на термін до двох років (§ 447.43). У разі відмови ATF надсилає заявнику пояснення причин відмови.

3. Митне оформлення

При імпорті продукції необхідно оформити митні документи, зокрема Форму 6А, яка містить інформацію про виробника, країну походження, серійний номер та тип зброї. Цей документ має бути поданий митним органам протягом 15 днів після ввезення продукції (§ 447.45).

4. Обмеження та заборони

У деяких випадках імпортні дозволи можуть бути відкликани, призупинені або змінені, якщо ATF виявить, що імпорт суперечить Arms Export Control Act 1976 або іншим законодавчим нормам (§ 447.44).

ЄС

Європейська система довідкових стандартів оборони (EDSTAR) – це центральна база даних Європейського оборонного агентства (EDA), яка містить посилання на стандарти “найкращих практик” (BPS), що підтримують європейські програми, організації та агентства у сфері безпеки та оборони.

BPS – це стандарти або специфікації, подібні до стандартів, які були відібрані за результатами консенсусу серед експертів промисловості та державних організацій у групах експертів EDSTAR або проектних

групах EDA. Відібрані стандарти EDSTAR BPS призначені для того, щоб бути найбільш надійними та придатними для оборонних цілей у ЄС.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

Defence Standards (DEF STAN)

– це стандарти, розроблені Міністерством оборони Великої Британії (UK Ministry of Defence, MOD) для регулювання вимог до військової техніки, обладнання та процесів. Вони забезпечують якість, надійність, сумісність та безпеку продукції, що використовується збройними силами Великої Британії. Багато британських DEF STAN узгоджені зі стандартами НАТО (STANAG), міжнародними стандартами (ISO, IEC) та американськими MIL-STD.

Офіційна база DEF STAN:

UK Defence Standardization (MOD)

Виробники, що постачають зброю за оборонними контрактами з Міністерством оборони Великої Британії, повинні забезпечити відповідність своєї продукції ратифікованим стандартам НАТО – STANAG, а також стандартам союзників (Allied Standards) і стандартас Five Eyes, якщо такі існують. Нижче за пріоритетністю також застосовуються європейські стандарти, прийняті як British Standards (BS EN), а також міжнародні стандарти ISO та IEC, якщо вони були адаптовані у Великій Британії (BS ISO). Якщо відповідних міжнародних або європейських стандартів немає, можуть використовуватись британські національні стандарти (BS) та цивільні технічні специфікації, затверджені індустрією.

Що це за стандарти?

- NATO STANAG – міжнародні стандарти, що забезпечують сумісність з технікою країн-членів НАТО.
- Defence Standards (DEF STAN) – визначають вимоги до якості, безпеки та експлуатації.

- Five Eyes Standards – стандарти, які діють у Великій Британії, США, Канаді, Австралії та Новій Зеландії для забезпечення спільної військової взаємодії.
- BS ISO (International Organization for Standardization) – у певних випадках, якщо немає відповідних військових стандартів, MOD може приймати ISO-стандарти.

1. Ознайомлення з потребами МО Великої Британії

Перш за все, виробнику ОВТ важливо зрозуміти, які саме товари та послуги закуповує МО Великобританії. Це можна зробити, відвідавши Defence Sourcing Portal (DSP), де публікуються всі актуальні тендери та потреби Міністерства оборони. Для отримання доступу до детальної інформації про тендери та можливості співпраці необхідно зареєструватися на Defence Sourcing Portal. Реєстрація дозволить отримувати сповіщення про нові можливості, а також здійснювати пошук, відповідно до обраних категорій. Пошук можна здійснювати на сторінках Contracts Finder для контрактів ціною від £12,000 та вище та Find a Tender Service для контрактів ціною від £139,688 та вище. Сайт пропонує ознайомитися із детальним посібником користувача сайту, тому радимо скористатися такою можливістю.

2. Участь у тендерах та контрактування, вимоги по стандартизації

Після реєстрації на сайті Defence Sourcing Portal та ознайомлення з вимогами, виробник може брати участь у тендерах. Важливо уважно вивчити умови кожного тендеру та підготувати конкурентоспроможну пропозицію.

У разі успішного проходження тендеру, укладається контракт з Міністерством оборони Великої Британії. Контракт міститиме детальні умови постачання, включаючи терміни, обсяги, вимоги до якості та інші специфікації.

Сайт Міністерства оборони Великої Британії дає змогу переглянути можливості для укладення контрактів на постачання, наприклад, можна переглянути приклад оголошення про закупівлю одного з БПЛА.

Закупівля ОВТ здійснюється за закритою процедурою, яка включає етап попередньої кваліфікації, на якому всі сторони можуть висловити свою зацікавленість, але лише ті, хто відповідає критеріям відбору замовника, будуть запрошені подати тендер на контракт. Жодні переговори з учасниками тендеру не допускаються.

3. Відповідність стандартам Міністерства оборони Великої Британії

Загальна стратегія МО Великої Британії полягає у використанні наявних міжнародних та британських стандартів, аби забезпечити максимальну сумісність озброєння з військовими системами НАТО та інших союзників Великої Британії.

4. Додаткові вимоги – Імпортні ліцензії та сертифікати

Перш за все необхідно класифікувати ваші товари. Для цього ви можете використовувати Integrated Tariff of the UK.

Для імпорту товарів з-за меж ЄС, виробники повинні дотримуватися вимог щодо ліцензування імпорту вогнепальної зброї та боєприпасів, а також сплати митного тарифу, який діє в ЄС

для всіх товарів. Імпортери вогнепальної зброї та боєприпасів повинні подати заявку на отримання ліцензії на імпорт до Департаменту міжнародної торгівлі Великої Британії (DIT). Імпортні ліцензії видаються лише тим, хто має внутрішній дозвіл на володіння зброєю.

III. Стандартизація в Україні

Стандартизація в Україні спрямована розробку та впровадження технічних вимог та правил, що сприяють забезпеченню якості та безпеки продукції, зокрема у сфері виробництва ОВТ. Національним органом стандартизації в Україні є ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»). Відповідно до статті 17 Закону України «Про стандартизацію», національні стандарти розробляються на основі міжнародних, регіональних або національних стандартів країн-партнерів, а також наукових досягнень, знань і практики. Це дозволяє гармонізувати українську систему з міжнародними стандартами, такими як ISO чи STANAG НАТО, що особливо важливо для продукції оборонного призначення.

У сфері оборонної промисловості діють Державні стандарти України (ДСТУ), які відіграють важливу роль у забезпеченні єдиних технічних вимог до продукції. Стандарти повинні гарантувати сумісність та якість озброєння, що є критичним для обороноздатності країни. Водночас, система стандартизації в Україні значною мірою успадкувала радянські стандарти, багато з яких є застарілими та не відповідають сучасним міжнародним вимогам. Це створює додаткові виклики для інтеграції у світовий ринок та співпраці з країнами-партнерами, зокрема у сфері військової техніки.

Власна система стандартизації України, попри спроби модернізації, має низку недоліків, таких як бюрократизація процесів розробки стандартів, відсутність швидкої адаптації до нових технологічних реалій та недостатня координація між державними органами та промисловістю.

Міністерство оборони України сприяє виробникам зброї у переході на стандарти НАТО через впровадження відповідних стандартів, організацію конференцій та міжнародну співпрацю. Наприклад, у 2023 році було підписано двосторонню безпекову угоду між Україною та Сполученими Штатами Америки, яка передбачає проведення консультацій для забезпечення переходу України на західні військові стандарти, сумісні з НАТО.

У структурі Міноборони України сформоване Управління стандартизації, кодифікації та каталогізації, яке, в тому числі, приймає стандарти, гармонізовані зі стандартами НАТО.

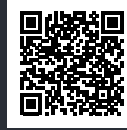
Корисні посилання

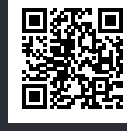
База Стандартизації НАТО

База термінології НАТО

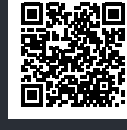
Публічно доступні стандарти НАТО

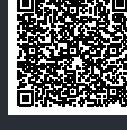
Національні стандарти США MIL-STD

Національні органи стандартизації країн ЄС

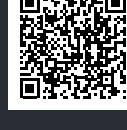
Офіційна база DEF STAN

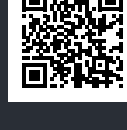
Тендери та потреби Міністерства оборони Великої Британії

Посібник користувача сайту Міністерства оборони Великої Британії

Зразок оголошення про закупівлю БПЛА Міністерством оборони Великої Британії

Портал класифікатору товарів (Велика Британія)

Photo Credits

У «Путівнику зброяра» використані фотографії членів Технологічних Сил України, а саме: Ukrspecsystems, FRDM, Roboneers, Skyeton і DeViro.

